

zoooh!

3 / 2012

Revista del Zoo de Barcelona

Ja podeu veure la nova cria de dofí

Neixen les cries dels dragons de Komodo

Celebrem l'acte central del 120è aniversari

zoobarcelona.cat
telèfon: 902 457 545
twitter.com/@ZooBarcelona
facebook.com/ZooBarcelona

Ajuntament de
Barcelona

DESCOBREIX LA FAUNA SALVATGE D'ÀFRICA

TANZÀNIA LA TEVA PROPERA AVENTURA!

Prepara't per a descobrir un dels llocs més màgics del planeta, la sabana africana, un increïble safari en 4x4 on us endinsareu en els grans parcs del nord de Tanzània, Serengeti, Ngorongoro, Tarangire i Manyara per observar tota la naturalesa i la fauna que viuen en ells. Elefants, girafes, zebres, lleons, guepards, gaseles, lleopards i molts més seran els protagonistes d'aquesta gran aventura. A més de visitar un poblat Masai, on coneixereu tots els costums d'aquesta tribu ancestral.

UN VIATGE INOLVIDABLE PER A TOTA LA FAMÍLIA!

ZOOCLUB BARCELONA:
Tel. 93 225 67 86 · zooclub@bsmsa.es

TABIASAFARIS:
C/Presó, 9 Àtic · 43201 Reus
Tel. 977 345 088 · Mov. 670 682 533/667 569 696
www.tabiasafaris.com · www.tabiasafaris.es

**JA POTS FER
EL TEU SOMNI
REALITAT PER
NOMÉS
1.990 EUR.**

Editorial

Naixements singulars

El naixement d'animals i l'arribada de nous exemplars o noves espècies procedents d'altres zoos o centres de conservació és un fet constant en l'activitat del Zoo, que concentra gran part de la feina i dedicació dels nostres professionals. En tots dos casos, es posa de manifest la vitalitat del Zoo i els esforços coordinats de la xarxa internacional de zoos i aquaris en el marc dels programes de cria en captivitat i de moviment d'animals, en línia amb els objectius de conservació establerts per a cada espècie. Al Zoo estem d'enhorabona, ja que a més de seguir registrant un gran nombre de naixements i arribades, en un curt espai de temps han coincidit el naixement d'una femella de goril·la (**Ngumbi**), d'un mascle de dofí (**Nuik**) i, al tancament d'aquest escrit, de 12 cries de dragó de Komodo, animals singulars i molt estimats per tothom, que confirmen la bona feina de l'equip del Zoo i el seu compromís amb la conservació i amb la cura i el benestar dels animals. En pàgines interiors podreu conèixer molts aspectes relacionats amb aquests nous hostes que us animem a venir a conèixer!

Un altre "naixement" destacat ha estat el de la Fundació Barcelona Zoo, amb la constitució del seu Patronat i l'aprovació d'un pla de treball i un pressupost força ambiciosos per a 2013, amb l'objectiu de seguir treballant en el desenvolupament de projectes de recerca i conservació i en la generació de nous continguts educatius i sensibilitzadors. Una bona mostra d'aquesta orientació ha estat la publicació del primer llibre de la Fundació, *Els ocells silvestres del Zoo de Barcelona. Guia d'observació*, obra de Josep García, treballador del Zoo, amb la col·laboració d'altres experts, entitats i institucions del país.

Tots aquests esdeveniments i activitats s'han emmarcat en el conjunt d'actes i propostes vinculades a la celebració del 120è aniversari del Zoo, i sens dubte han contribuït a potenciar-lo i a difondre'l entre el gran públic. Un moment molt especial d'aquesta efemèride fou la celebració de l'acte central amb motiu de les Festes de la Mercè, amb les jornades de portes obertes d'una part del recinte del Zoo i un ampli ventall d'activitats per als visitants, en què destacava el Mural de les Històries del Zoo, testimoni del ferm lligam del Zoo amb la ciutat i les diverses generacions de barcelonins, que va aplegar un gran nombre de persones encuriosides per aquesta història visual del Zoo i de Barcelona.

La commemoració del 120è aniversari del Zoo es clou amb una exposició retrospectiva titulada "La Història del Zoo de Barcelona (1958-1969): El Centre d'Experimentació i Adaptació Animal d'Ikundé" que podeu visitar al

costat del Punt d'Informació, i amb la posada en marxa de la remodelació de la instal·lació dels hipopòtams que, a banda de l'augment de superfície i de la làmina d'aigua, incorpora un nou sistema de filtració ecoeficient, fet que permetrà un important estalvi d'aigua.

Des d'aquí us volem agrair el vostre suport i acompanyament en aquest 120è aniversari i desitjar-vos que gaudiu amb les noves propostes coincidint amb el tancament de l'any.

Sònia Recasens

Segona tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona i presidenta de B:SM.

Maquetació i impressió: L'atrina Iniciatives Socials
Dipòsit legal: B-30671-98

B:SM Barcelona de Serveis Municipals
Gran Via Carles III, 85 bis
08028 Barcelona

Director General de B:SM: Ignasi Armengol
Sots-director General d'Operacions: Artur Margalef

DIVISIÓ ZOO

Director del Zoo de Barcelona: Miquel Trepal
Director d'Operacions: Emilio Rodríguez
Director de Col·lecció Zoològica: Joaquim Lacueva
Cap de Parc: Jordi Indiano
Cap d'Educació: Isabel Martínez
Cap d'Administració: Marisa Mainar
Cap Comercial i de Màrqueting: Anna Costa
Cap de Manteniment: Jorge Cerón

Editada per Zoo de Barcelona

Parc de la Ciutadella, s/n · 08003 Barcelona · Telèfon: 93 225 67 80 · Fax: 93 221 38 53
Mail: zoo@bsmsa.cat · www.zoo@bsmsa.cat

Director: Rafael Cebrian

Cap de redacció: M. Neus Miró

Consell de redacció: Manel Aresté, Eulàlia Bohigas, Anna Costa, Jordi Fàbregas, Josep García, Jordi Indiano, Àlex Mascarell, Mayra Nieto i M. Josep Virgos, Marta Sanmartín

Coordinació: Jordi Fàbregas

Fotografia: Arxius Zoo, Anna Costa, Edmaktub, Jordi Fàbregas, Institut Jane Goodall, Àlex Mascarell, SEO/BirdLife, Staedtler, Gemma Valls

ZOOCLUB Parc de la Ciutadella s/n · 08003 Barcelona · Telèfon: 93 225 67 86 · zooclub@bsmsa.cat

El Zoo de Barcelona no es fa responsable de les opinions expressades pels seus col·laboradors. Prohibida la reproducció total o parcial del contingut d'aquesta publicació amb finalitats comercials, sigui quin sigui el mitjà o procés de reproducció, sense autorització de l'editor.

Ajuntament de Barcelona

www.zoo@bsmsa.cat

FreeDamm

La 0,0 més baixa en calories

Existeix un club que no existeix. És un club en el que no importa ni l'edat ni el sexe. No requereix uniforme. No té seu. Ni horaris. No atorga premis. I per descomptat... No demana sacrificis. Podríem dir-li Free, no?

3 / 2013

Sumari

- 6 Actualitat**
Recull d'últimes notícies del Zoo de Barcelona
- 15 Els nostres animals**
Neix una cria de dofí
- 18 El nostre Zoo**
Mercè 2012
- 22 Educació**
Cursos i activitats
- 25 Pòster**
Tortuga de rierol
- 30 Els nostres animals**
Naixement de Dragons de Komodo al Parc Zoològic
- 34 El nostre Zoo**
El llibre dels ocells silvestres de Zoo
- 35** Es constitueix el Patronat de la Fundació Barcelona Zoo
- 37 El Zoo al món**
- 38 Recerca i conservació**
Edmaktub i el Zoo: estudiant els dofins i balenes de Catalunya des de terra, mar i aire
- 41 Veterinària**
Com tractem els animals del Zoo?
- 43 Zoolidari**
- 44 Zooclub**
- 46 Quadern de camp**
- 49 Ecoiniciatives**
- 50 Amb el suport de...**

LA NGUMBI, LA PRIMERA BESNÉTA D'EN FLOQUET DE NEU QUE NEIX AL ZOO DE BARCELONA

Els altres dos besnéts d'en Floquet de Neu nascuts anteriorment es troben un al Burger's Zoo (Arnhem, Holanda) i l'altre al Zoo de Dublín (Irlanda). La **Nimba**, germana de la **Batanga** per part de pare i néta d'en **Floquet**, va néixer a Barcelona el 1999 i va ser enviada a Arnhem el 2006; va tenir una cria mascle que es diu **N'akouh** el 4 de novembre de 2009. La **Mayani**, l'altra néta d'en **Floquet** que ha estat mare fins ara, va néixer a Barcelona el 2001 i va ser enviada a Dublín el 2005, on va tenir una cria femella que es diu **Kambiri** el 16 de novembre de 2011.

La matinada del dissabte 1 de setembre va néixer la primera besnéta d'en **Floquet de Neu** al Zoo de Barcelona, la **Ngumbi**, filla de la **Batanga**, una de les nétes d'en **Floquet de Neu**, nascuda al Zoo el 8 de febrer de 1999. La seva mare, la **Kena**, va néixer l'any 1981 i és filla d'en **Floquet**, i el seu pare, el **Xebo**, va arribar del Zoo de Rotterdam i és el mascle reproductor de l'altre grup de goril·les del Zoo. Tant els mesos de gestació com el part van transcórrer amb tota normalitat i tant la mare, que ho va ser per primera vegada, com la cria presentaven un bon estat general, tal i com vam poder comprovar després de les primeres exploracions veterinàries. El pes de la cria en néixer va ser de 2 quilos i 157 grams. Durant els primers dies es va fer un seguiment intensiu de les dues goril·les per vigilar que la mare sabés cuidar i alletar correctament la seva cria, ja que la **Batanga** a més de ser primípara havia estat criada amb biberó.

Gràcies a un protocol de maneig capdavanter desenvolupat al Zoo, tenim diferents tècniques per intentar potenciar la lactància natural, que és la millor garantia per a un bon desenvolupament físic i social de la cria. Si la **Batanga** no hagués alletat correctament la petita, les hauríem hagut de separar per poder-la alimentar i cuidar durant uns mesos a la sala de nadons abans de reintegrar-la posteriorment al grup, tal com ja hem fet altres vegades, tant en el cas de goril·les com amb altres primats. Sortosament, la **Batanga** ha estat capaç de tenir cura i alletar sense problemes la petita, que encara avui no se'n separa.

La **Batanga**, que va ser criada per humans amb biberó, va poder conèixer amb el seu avi, en **Floquet de Neu**, durant els primers anys de la seva vida. Aquest fet la va ajudar, tant a ella com a les seves germanes, la **Nimba** i la **Muni**, a aprendre a comportar-se com a goril·les. De tota manera, la **Batanga** no

ha pogut veure mai com actua una bona mare goril·la, i aquesta circumstància podria haver dificultat que es fes càrrec de la cria de manera adequada. Però tal com esperaven els cuidadors, el seu caràcter sociable i protector ha afavorit que la **Ngumbi** pugui créixer al seu costat.

El pare de la petita és l'**Ebobo**, un jove mascle nascut al Zoo de Budapest el 18 de juny de 2000. Va arribar a Barcelona el juny de l'any passat seguint les directrius marcades pel Programa de Conservació i Reproducció de goril·les d'Europa (EEP), i des de bon començament ha mantingut molt bona relació amb la **Batanga**. Aquesta és la seva primera paternitat.

Durant el mes de setembre es va desenvolupar un procés participatiu per triar el nom de la petita goril·la d'entre les 4 propostes fetes pels seus cuidadors, en què es podia votar a través del nostre web, de manera presencial mitjançant la bústia col·locada davant de la seva instal·lació o a través del programa Info K de TV3. 🐾

Com és tradició al Zoo, tots els descendents d'en Floquet de Neu tenen noms que vénen de la llengua fang, que és l'idioma que es parla a la zona on van trobar al goril·la albi.

- Els 4 noms proposats van ser:**
- Ngumbi**, un dialecte que es parla a Río Muni.
 - Afang**, que significa "bosc".
 - Nkué**, que vol dir "capvespre".
 - Nfung**, que és "pluja".

El nom guanyador, que es va fer públic el dia de la Mercè, coincidint amb el 120è aniversari del Zoo, va ser **Ngumbi**, amb un total de 2.786 vots sobre els 6.413 rebuts.

ARRIBA LA MAKENA, UNA JOVE COMPANYA PER A EN XEBO

El 7 de novembre va arribar la **Makena**, una jove goril·la procedent del Zoo de Munic, on va néixer el 15 de març de 2004.

Després d'un breu període de quarantena van començar els contactes visuals amb els nous companys. Des del primer moment en **Xebo**, el líder del grup, va mostrar molt d'interès per ella, i tot i que al començament la **Makena** es mostrava desconfiada, ara s'hi apropa buscant-ne la protecció.

A final de novembre la **Makena** ja compartia la instal·lació amb en **Xebo** i la **Ntua**, una joveneta de 6 anys i mig que es fa la fatxenda per fer-li entendre a la novvinguda que està al seu territori, però la **Makena** és un animal molt tranquil, que no respon a les provocacions, la qual cosa està facilitant que l'associació vagi per bon camí.

La Makena amb en Xebo a la seva instal·lació

El proper pas serà ajuntar tots els membres del grup: la **Machinda**, una femella adulta, i la seva filla **Babule**, que el 24 de febrer farà 3 anys.

Aquesta incorporació donarà una nova vitalitat al grup, alhora que esperem que en un termini de temps curt les tres femelles assoleixin una bona relació i que l'arribada de la **Makena**, que es troba en edat reproductora, faci augmentar la família en un futur proper. 🐾

FRIGO

FELICITATS!

ZOO Barcelona

Setmana europea de reducció de residus

Del 17 al 25 de novembre es va celebrar la **Setmana europea de reducció de residus**, un projecte nascut fa 3 anys que compta amb el suport del programa LIFE+ de la Comissió Europea.

L'objectiu d'aquesta iniciativa és organitzar, durant una mateixa setmana i arreu d'Europa, accions de sensibilització sobre la prevenció de residus i fomentar accions sostenibles mitjançant exemples concrets i estratègies de les empreses subscrietes.

La Setmana té una pàgina web pròpia, www.ewwr.eu, en la qual es presenten tot un seguit d'activitats fetes arreu d'Europa. El Zoo de Barcelona hi ha aportat el projecte "El Zoo millora la Terra".

lacions és la base d'una barreja que en uns mesos es convertirà en compost. Per facilitar la tasca als cuidadors, hem instal·lat uns compostadors al costat dels hàbitats dels animals en els

quals s'anirà afegint material diàriament, que després es barrejarà i es deixarà reposar uns quants mesos. El resultat final del procés serà un adob molt bo per afegir a la terra del jardí, ja que els fems dels animals herbívors barrejats amb la palla produeixen un material de molt bona qualitat. D'aquí uns mesos, doncs, podrem adobar el jardí amb el producte compostat generat pels nostres animals. 🐾

El Zoo millora la Terra

Aquest projecte tracta de reduir la quantitat de residu orgànic que es genera al Zoo, i convertir-lo en compost. Restes de menjar, fems, palla, fulles, gespa tallada i restes de poda, plomes, closques d'ous i tot allò que recollim diàriament a les instal·lacions és la base d'una barreja que en uns mesos es convertirà en compost.

Per engegar aquesta iniciativa hem tingut l'ajuda i el suport d'Endesa, L'Agenda 21 escolar i l'empresa Compostadores.com, que ens han proporcionat les caixes, ens han assessorat i ajudat en tot moment.

Xerrades sobre manipulació d'animals

El passat dia 13 de novembre, el Zoo de Barcelona va organitzar unes xerrades sobre **Manipulació de fauna silvestre i mesures preventives de seguretat**, com a resposta a la petició feta per l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. A les xerrades, impartides per membres de l'equip del Zoo de Barcelona, es van mostrar als membres del cos dels Mossos d'Esquadra assistents els mètodes utilitzats per manipular diferents espècies animals de manera correcta i segura, tant per als animals com per als responsables de dur a terme la manipulació. 🐾

VIDEOCLIP DELS TREBALLADORS DEL ZOO

Enguany, per commemorar el 120è Aniversari del Zoo de Barcelona, els treballadors del Zoo hem volgut fer el nostre particular homenatge: **el Videoclip dels treballadors !!!**

Amb aquest videoclip, els treballadors hem volgut demostrar com és la nostra feina dia a dia i l'estimació i el respecte que sentim pels animals del Zoo i com treballem pel seu benestar i conservació. Aquest vídeo mostra tot això, tot valent-nos d'una actitud divertida i de disbauxa, mostrant la diversitat de feines que fem tots plegats per oferir un espai únic als nostres visitants. La idea va sorgir d'un grup de treballadors de tots els àmbits del Zoo i juntament amb el director del videoclip, en Jordi Romero-guanyador de la secció Brigadon de l'edició d'enguany del Festival de Sitges amb el curtmetratge "Zona de caza", vam anar donant forma al videoclip per a explicar què significa un dia al Zoo des del punt de vista dels treballadors o el que nosaltres anomenem com "el Zoo portes endins".

Us convidem a veure el videoclip a http://youtu.be/tsj_6ACQEM i passar una estona divertida, emocionant i plena de bons moments al Zoo de Barcelona juntament amb tots nosaltres. 🐾

UNA BOCA SANA I CUIDADA...

i segueix amb la teva vida

Odont QUALITY
CLÍNQUES DENTALS

CONDICIONS ESPECIALS
SOCIS I FAMILIARS

Si ets soci del ZOO CLUB BARCELONA, tu i els teus familiars podreu gaudir, a les 5 clíniques dentals Odontquality, de

SERVEIS GRATUÏTS

- Visita i diagnòstic odontologia general
- Diagnòstic d'ortodòncies
- Radiografies intrabucals
- Fluoritzacions
- Diagnòstic implantològic

SERVEIS A PREU FIX

- Higiene bucal (neteja + revisió per sessió): 20€
- Extracció simple de peces bucal: 20€

FINANÇAMENT SENSE INTERESSOS

I 25% DE DESCOMPTE EN LA RESTA DE TRACTAMENTS

5 CLÍNQUES AMB TOTES LES ESPECIALTATS

www.odontquality.cat

BARCELONA:
Roger de Flor, 271
Tel.: 93 459 06 07

HOSPITALET:
Av. Ponent, 19
Tel.: 93 448 21 23

SABADELL:
Via Alexandra, 12 - 14
Tel.: 93 724 40 99

GIRONA:
Av. Sant Francesc 21, 3º A
Tel.: 972 41 02 05

FIGUERES:
Caamaña 4, 1º 2º
Tel.: 972 67 29 28

FRIT RAVICH

PROVA L'ÀMPLIA VARIETAT DE PRODUCTES FRIT RAVICH

¡Felicitats Zoo pel 120è Aniversari!

www.fritravich.com

Dia Mundial Dels Ocells 2012

SEO/BirdLife celebra des de fa més de 20 anys el Dia Mundial dels Ocells, i el passat mes d'octubre ho va voler tornar a celebrar amb el Zoo de Barcelona des d'una vesant lúdica per donar a conèixer els ocells i la importància de la seva conservació.

El Dia Mundial dels Ocells és una data assenyalada per als amants dels ocells i de la natura ja que, a més del plaer d'observar-los o d'escoltar-ne els cants, els ocells són uns bons indicadors de l'estat de salut del medi ambient. Amb una mica de pràctica, les espècies són relativament fàcils d'identificar i són el que s'anomena "espècies paraigua", és a dir, que si les protegim al mateix temps estem conservant tot l'ecosistema, és a dir, la resta dels éssers vius (plantes, papalones, etc.), tant si són espècies grans i emblemàtiques conegudes per tothom, com altres més petites i desconegudes.

SEO/BirdLife és l'associació d'estudi i conservació de la natura més veterana de l'Estat (1954) i treballa per la conservació dels ocells i de la natura, ja que els ocells són uns bons indicadors de l'estat de conservació dels nostres ecosistemes. Per aconse-

ESPEREM QUE AQUEST ANY HI HAGIS POGUT PARTICIPAR I N'HAGIS GAUDIT.

I RECORDA QUE L'ANY QUE VE, EL PRIMER CAP DE SETMANA D'OCTUBRE, HI TORNAREM A SER: T'HI ESPEREM!!!

ARRIBEN DOS EXEMPLARS DE MUSSOL D'ULLERES

El 16 d'agost van arribar dos exemplars de mussol d'ulleres, *Pulsatrix perspicillata*, procedents del Zoo de Londres, que després de passar un període de quarantena i aclimatació a les instal·lacions de veterinària, ja viuen al Palmerar de l'Aviari on els podeu veure.

El mussol d'ulleres és una au rapinyaire de mida gran, ja que pot mesurar fins a 50 cm de longitud i gairebé un metre d'envergadura alar. Viu a l'Amèrica Central i del Sud, on ocupa diferents hàbitats, des de boscos tropicals plujosos fins a sabanes amb arbres dispersos entre el nivell del mar i els 1.600 metres d'altitud.

Tot i ser un caçador nocturn –que s'alimenta de petits mamífers, ocells, insectes, granotes i crancs, que captura a l'aguait– també es deixa veure durant el dia. 🐾

Enguany, les activitats programades per celebrar aquest dia tant assenyalat per als amants dels ocells i de la natura van ser:

- Pinta't com el teu ocell preferit! Un taller de pintura de cara i mans.
- Fes-te el teu propi ocell! Taller per construir imants de nevera amb el teu ocell.

guir-ho, SEO/BirdLife desenvolupa projectes d'investigació i seguiment d'ocells, du a terme tasques de conservació i té tot un programa d'educació ambiental, comunicació i sensibilització. Les institucions com el Zoo de Barcelona realitzen una doble tasca molt important: per una banda, desenvolupen una feina de sensibilització i d'educació ambiental i, per l'altra, duen a terme programes de reproducció d'espècies en perill i de conservació en llibertat. Davant dels greus problemes actuals de conservació de la natura, aquestes accions potser ens permetran mantenir la biodiversitat del nostre planeta. Per aquest motiu, SEO/BirdLife també vol col·laborar en aquest objectiu i enguany hem celebrat novament el Dia Mundial dels Ocells al Zoo de Barcelona. 🐾

3a EDICIÓ DE VETERINARIS A TV3

Les càmeres situades a les incubadores han permès filmar el moment del naixement dels petits dragons de Komodo

El proper 14 de febrer està previst que comenci l'emissió de la 3a edició del popular programa de TV3 Veterinaris.

Com en les temporades anteriors, després del Telenotícies vespre podrem seguir aquesta popular sèrie, que reprendrà el fil al punt on el va deixar en acabar la 2a edició: la posta dels ous dels dragons de Komodo, i en diferents capítols podrem assistir al procés d'incubació i naixement dels petits dragons.

També podrem seguir les evolucions d'en **Nuik**, el petit dofí nascut el mes d'octubre, o la integració de la **Makena**, la jove goril·la arribada del Zoo de Munic, a la seva nova família, entre moltes altres històries que de ben segur us faran passar una bona estona. 🐾

No us les perdeu!

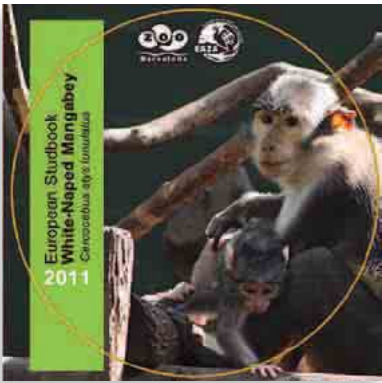

Felicitats Zoo!

El Zoo de Barcelona acaba de publicar els ESB del mangabei de coroneta blanca *Cercocebus atys lunulatus* i del mangabei de corona vermella *Cercocebus torquatus*, que es coordinen des de la nostra institució, així com l'EEP de la primera espècie.

Aquestes sigles corresponen als dos diferents nivells de programes de cria de l'Associació Europea de Zoos i Aquaris (EAZA): el Programa europeu per a espècies amenaçades EEP (European Endangered Species Programme) i el Llibre de registre europeu ESB (European Studbook) per a espècies amb un nivell d'amenaça inferior.

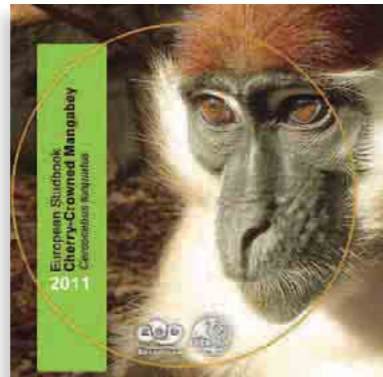

El programa EEP fa un maneig intensiu de la població d'una determinada espècie que es manté als zoos de l'EAZA. Cada EEP té un coordinador (algú amb un interès especial i coneixements sobre l'espècie en qüestió i que treballa en un zoo o aquari de l'EAZA) i compta amb el suport d'un Comitè d'Espècie.

El coordinador s'encarrega de diverses tasques: recopilar la informació sobre l'estat de tots els animals d'aquesta espècie que es mantenen als zoos i aquaris de l'EAZA; crear un *studbook* on es recull i s'analitza aquesta informació des del punt de vista genètic, demogràfic i de benestar animal; i elaborar un pla per a la gestió futura de l'espècie.

Juntament amb el Comitè d'Espècie, fa algunes recomanacions com ara quins individus han de criar i quins no o quins s'han de

traslladar d'un zoo a un altre. Això genera un important volum de feina, però a l'EAZA molts professionals de diferents zoos fan aquesta feina voluntàriament per promoure així una bona gestió de les poblacions animals.

L'ESB és un programa de gestió de la població menys intensiu que l'EEP. L'*studbook keeper* és el responsable de recollir la informació sobre naixements, defuncions, i transferències dels zoos i aquaris de l'EAZA que mantenen l'espècie en qüestió. Aquesta informació s'introdueix en un programa específic que permet a la persona responsable dur a terme una sèrie d'anàlisis sobre la població d'aquesta determinada espècie, de manera que els zoos de l'EAZA poden consultar-li sobre la conveniència de reproduir o transferir alguns exemplars.

Fent aquesta recopilació i anàlisi de dades sobre una espècie determinada, l'*studbook keeper* pot comprovar si la població de l'espècie és adequada i suficient o si cal iniciar una gestió més intensiva, i per això pot sol·licitar que aquesta espècie es gestioni en l'àmbit d'un EEP. 🐾

Pla de reintroducció de la tortuga mediterrània

El passat 20 de novembre vam cedir al CRARC (Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya) 14 tortugues mediterrànies, *Testudo hermanni*, nascudes a les nostres instal·lacions. Aquests animals formen part del pla de reintroducció de la tortuga mediterrània a les serres del Garraf i el Montsant.

De cara a l'any vinent, confiem a poder repetir l'operació amb cries de tortugues de rierol, *Mauremys leprosa*, dins del pla de cria en captivitat d'aquesta espècie iniciat enguany.

Tots dos plans són supervisats pels tècnics de la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, que són els responsables de tots els exemplars en tractar-se d'espècies protegides. 🐾

JOC 120è ANIVERSARI DEL ZOO Lliurament dels premis del joc de pistes

Amb motiu del 120è aniversari del Parc Zoològic, totes les persones que han vingut al Zoo han pogut prendre part en un joc de pistes, en què es podia participar de dues maneres diferents. Per una banda, es podia jugar des del mòbil, baixant-ne l'aplicació, i per una altra, hi havia la possibilitat de fer-ho amb un petit quadern que es lliurava en el Punt d'Informació. En tots dos casos, en finalitzar el joc s'omplia una butlleta per participar en un concurs patrocinat per la casa Sony.

El dia 17 de novembre, el Sr. Jordi Indiano, cap de parc del Zoo, va lliurar els premis als guanyadors.

Des d'aquí, volem manifestar el nostre agraïment a tots els amics que han participat en el joc i a Sony per la seva col·laboració. 🐾

Els guanyadors del concurs són els següents:

- Noa Ferrús
- Sònia García
- Arnau González Català

Felicitats als guanyadors!!!

SONY
make.believe

THE POWER OF IMAGING

Sony felicita al Zoo de Barcelona pel seu 120è aniversari!

Captura moments extraordinaris i comparteix-los en qualsevol lloc

Amb la videocàmera HDR-PJ260 amb projector incorporat podràs capturar les teves pel·lícules favorites en sorprenent Alta definició i després projectar sobre qualsevol superfície.

Gaudeix dels teus records on i quan vulguis.

Per a més informació entra en:

www.sony.es

THE POWER OF PROJECTION

HANDYCAM

"EL TEU ANIMAL FAVORIT"

Lliurament dels premis del concurs de dibuix

Aquest estiu, gràcies a Staedtler, tots els nens que durant les vacances van assistir als Casals de Zoologia que organitza el Departament d'Educació del Parc Zoològic de Barcelona, van participar en un concurs de dibuix anomenat "El teu animal favorit". Es van recollir molts dibuixos fets amb molta il·lusió pels nens. El 17 de novembre, les Sres. M. Pau Garreta i Karla Guadagnini, de la casa Staedtler, i el Sr. Jordi Indiano, cap de parc del Zoo, van poder conèixer els petits artistes i lliurar-los els premis del concurs. Des del Departament d'Educació del Parc Zoològic volem manifestar el nostre agraïment a tots els amics que ens han regalat els seus dibuixos i a Staedtler la seva col·laboració. 🐾

Els guanyadors del concurs són els següents:

■ **Categoria de 4 a 6 anys**

- 1r premi - Alicia Vulart Duñach (6 anys)
- 2n premi - Lucas Iglesias (6 anys)
- 3r premi - Hèctor Fayós (6 anys)

■ **Categoria de 7 a 9 anys**

- 1r premi - Albert García Barreda (9 anys)
- 2n premi - Guillem Basquet Muniente (9 anys)
- 3r premi - Alejandro Pérez Roca (7 anys) i Guim García Clapés (7 anys)

■ **Categoria de 10 a 12 anys**

- 1r premi - Daphne Devesa Serrano (12 anys)
- 2n premi - Irina Solà Rojilla (11 anys)
- 3r premi - Carme Mira Morillas (10 anys)

9a EDICIÓ DEL PREMI FLOQUET DE NEU AL MILLOR TREBALL DE RECERCA DE BATXILLERAT

El 28 de novembre es van lliurar els premis corresponents a la 9a edició del Premi Floquet de Neu al millor treball de recerca de batxillerat, en un acte realitzat a la sala 120è Aniversari de l'Aviari del Zoo.

L'acte el va presidir el director del Zoo de Barcelona, Miquel Trepal, i va comptar amb la participació d'Àlex Mascarell, tècnic del Zoo, que va presentar el llibre Els ocells silvestres del Zoo. Guia d'observació, el primer que ha editat la Fundació Barcelona Zoo, i de Jorge Luis Mederos, un biòleg que ha rebut beques del Programa de Recerca i Conservació del Zoo, que va presentar el seu projecte de recerca sobre els insectes de les capçades dels arbres del Parc de Collserola. El premi l'atorguen el Parc Zoològic de Barcelona i l'Institut Municipal d'Educació per mantenir viu el record d'En Floquet de Neu i promoure la investigació i conservació de la fauna en l'àmbit escolar. En aquesta edició hi optaven 19 treballs elaborats durant el curs escolar 2011-2012. El guanyador va rebre un ordinador portàtil, mentre que els dos finalistes van fer-se mereixedors d'un passatge anual per al Zoo de Barcelona.

Els tutors dels treballs premiats i els autors de la resta de treballs van rebre un diploma de participació i un petit record. 🐾

El guanyador ha estat:

- Artur Gavalda Mestres pel treball "El llop ibèric i les relacions jeràrquiques", dirigit per la tutora Sra. Gemma Lacasa de l'IES Pere Calders de Cerdanyola del Vallès.

I els finalistes:

- Alba Calvo Ibáñez, Àlex Cerro Granero i Laia Torrecilla Lanau pel treball "Estudi de la dominància en mangabeis de collar", dirigit pels tutors Sra. Roser Bosch i Sr. Ramon Gassol de l'IES La Llauna de Barcelona.
- Elena Carbonell Nuix i Sònia Pérez García pel treball "Estudis etològics en *Cercocebus torquatus*", dirigit per la tutora Sra. Núria Roca de l'IES Manuel Carrasco i Formiguera de Barcelona.

NEIX UNA CRIA DE DOFÍ

El dissabte 13 d'octubre va néixer al Zoo una cria de dofí mular, *Tursiops truncatus*. És el primer naixement d'un dofí registrat a les instal·lacions del Zoo en els darrers sis anys. Tant l'embaràs com el part es van desenvolupar amb normalitat, no debades la mare, l'**Anak**, havia estat sotmesa a un seguiment constant per part dels seus cuidadors i dels veterinaris del Zoo des que es va diagnosticar que estava embarassada. Després d'aproximadament un any de gestació, l'11 d'octubre es van produir els primers indicis de la imminència del part i, a partir d'aquell moment, la vigilància mèdica es va intensificar. Dissabte al matí ja era visible el moviment del fetus preparant-se per a la sortida, fet que es va produir de manera totalment natural, sense cap intervenció per part de l'equip de mamífers marins ni dels veterinaris. A les 14.04 de dissabte, el petit dofí ja nedava per la piscina. Durant els primers dies, el nou dofí va compartir la piscina amb la seva mare i la seva germana **Leia**, de nou anys. Els tres mas-

El petit Nuik s'ho passa d'allò més bé nedant amb la seva mare, L'Anak.

cles que completen el grup de dofins del Zoo, el **Blau**, el **Tumay** i el **Kuni**, van ser mantinguts separats inicialment, però poc a poc, el fill de l'**Anak** va anar coneixent les diferents piscines i espais que integren la instal·lació del delfinari i ja ha tingut contacte amb tots els membres del grup, sota l'especial vigilància dels seus cuidadors en els moments en què es troba amb el **Blau**, el mascle reproductor. L'adaptació de la mare i la cria es desenvolupa amb total normalitat. L'**Anak**, amb molta experiència maternal, va mostrar des del primer moment una delicada atenció envers el nou-nat, al qual va guiar permanentment durant els primers dies amb l'aleta dorsal tot mantenint-se'n al costat, evitant que s'apropés a les vores de la piscina. Pocs dies després, el petit començà a

mostrar un caràcter força independent, nedant al costat dels altres dofins, tot i que la mare segueix sense perdre'l de vista, i quan el crida aquell torna ràpidament al seu costat.

Pel que fa a la cria, presenta un comportament del tot normal, tant pel què fa a la natació, com a la respiració i l'alletament.

El petit és fill d'en **Blau**, un mascle de 13 anys que ha estat pare per primer cop, i de l'**Anak**, una femella que fa 22 anys que viu al Zoo de Barcelona. L'**Anak** ja és una mare experimentada, que ha donat a llum altres tres cries, dos de les quals, la **Leia** i la **Kuni**, també viuen al Zoo.

Durant les jornades posteriors al naixement es van suspendre les sessions d'entrenament amb públic per no interferir, però pocs dies després es van reprendre adaptades a la presència del petit i ja podem observar com juga imitant els exercicis que fan els adults.

El naixement del dofí va endegar un procés per triar-ne el nom, en el qual es va poder votar fins al 30 de novembre, tant a la bústia situada davant del delfinari com al nostre web. La con-

Dades d'interès sobre la reproducció dels dofins

L'edat de maduresa sexual de les femelles és a partir dels 6 anys (mitjana, 8-9 anys). Els mascles, en canvi, són madurs a partir dels 10 anys (mitjana, 12-14 anys). El temps de gestació oscil·la entre els 11 i els 13 mesos. Les cries s'alimenten només de llet durant un any, aproximadament, i a partir d'aquesta edat comencen a incorporar peix a la dieta, moment especialment delicat per a la seva salut. Pel que fa a la longevitat d'aquests mamífers, en llibertat ultrapassen els 30 anys de vida, mentre que en captivitat poden viure fins a edats més avançades, que poden superar els 40 anys.

sulta, que amb un total de 12.476 vots va tenir un gran èxit de participació, proposava cinc possibles noms: **Barballet**, **Ewok**, **Fosc**, **Nuik** i **Oceà**. Finalment, el nom guanyador va ser **Nuik**, que va rebre 3.707 vots. 🐾

Tània Monreal
Conservadora de Mamífers Marins

ELS DOFINS DEL ZOO

Fa més de 40 anys que hi ha dofins al Zoo de Barcelona. Durant aquest període de temps hi han nascut 18 exemplars, l'últim dels quals, el mascle Kuni, s'havia produït l'any 2006. Actualment, la població de dofins al Zoo la formen aquests exemplars:

Anak. Femella, mare del nounat. Nascuda a Cuba i arribada a Barcelona el 1990, quan tenia 4 anys.

Leia. Femella. Nascuda a Barcelona el 2003.

Blau. Mascle. Pare del nounat. Nascut a Barcelona el 1999.

Tumay. Mascle. Nascut a Barcelona el 2002.

Kuni. Mascle. Nascut a Barcelona el 2006.

HARIBO
FELICITATS ZOO!
COMPARTEIX AQUEST I MOLTS ALTRES MOMENTS ESPECIALS AMB
HARIBO CELEBRACIONES

CAIXETA AMB 8 TIPUS DE CARAMELS DIFERENTS

DIVERTITS PASSATEMPS A L'INTERIOR

www.facebook.com/haribo.es www.haribo.com

Mercè 2012

Culmina la celebració del 120è aniversari del Zoo

Aquest any, amb motiu de la commemoració del seu 120è aniversari, el Zoo va voler afegir-se als molts espais de Barcelona que van festejar la Mercè, per tal de participar en aquesta gran festa ciutadana i celebrar alhora l'efemèride amb els seus visitants.

Entre el 22 i el 24 de setembre, més de vint-i-una mil persones van visitar l'àrea del Zoo que ocupen les ocelleres del voltor negre i el trençalòs al costat d'una agradable zona enjardinada, on es van desenvolupar les diverses activitats de la celebració, i a la qual es podia accedir lliurement des del Parc de la Ciutadella. Els visitants van poder veure un seguit d'exposicions que il·lustren la llarga relació del Zoo amb els ciutadans de Barcelona i Catalunya, i que es poden visitar de manera permanent en aquest espai: una **exposició fotogràfica sobre la història del Zoo**; una altra dedicada a les **106 portades de la seva revista** des del 1962 fins al 2012; i un **gran mural fotogràfic** fet a partir d'imatges basades en vivències personals al Parc Zoològic, enviades per tots els socis del Zoo Club i visitants que hi van voler col·laborar, gràcies a la crida participativa feta a través de la pàgina web del Zoo i les xarxes socials.

Els representants de totes les empreses i institucions que van participar en l'acte

A més, també es van programar **tallers i jocs per a tota la família**: tallers de xapes, de pintacares i jocs d'animació per a petits i grans. En l'organització d'aquestes activitats, el Zoo va comptar amb la col·laboració de l'empresa **Henkel**, que també va repartir regals a tots els que hi van participar i va portar les seves tres principals mascotes perquè els nens s'hi fessin fotografies: el **pallasso Micolor**, **Mister Pritt** i el **cocodril Licor del Polo**. Per la seva banda, el **Thèatre de la Toupine** va posar una nota d'originalitat a la festa amb els seus cavallets de fantasia: *Un*

Fotografies de socis i visitants formen el Mural de les Històries del Zoo

¡Felicitats!

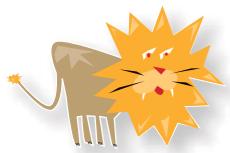
1892 120 ANYS 2012

ZOO Barcelona

Micolor Pritt LICOR-POLO

Sempre al costat de les famílies, us convidem a trobar descomptes per a les vostres compres i plans per fer en família a TuCasaclub.com

Henkel

vache de manège et son orgameuh, en què els adults havien de munyir una vaca per fer anar els cavallets, i dues instal·lacions més, també amb molt d'encant, *La cabane du jardin* i *el Bestiaire alpin*.

L'acte central de la commemoració, que es va fer el diumenge 23 de setembre, el va presidir l'alcalde **Xavier Trias**, acompanyat per la segona tinent d'alcalde i presidenta del Zoo de Barcelona, **Sònia Recasens**. En ell, el doctor en Ciències Ambientals **Martí Boada** va oferir al públic una glossa del Zoo; **Joan Mateu**, president de l'**Arca de Noè**, va lliurar una distinció d'aquesta associació a la tasca centenària del Zoo; i l'**ONCE**, representada pel seu delegat a Catalunya **Xavier Grau**, va lliurar el **cupó commemoratiu** que aquesta organització ha emès amb motiu del 120è aniversari del Zoo amb la imatge de **Floquet de Neu**, del qual se'n van posar a la venda cinc milions de cupons a tot l'Estat l'1 d'octubre.

Exposició de La història del Zoo

Van venir més de vint-i-una mil persones

Amb aquesta celebració oberta a tothom, el Zoo culmina un any dedicat a commemorar aquest destacat aniversari, que s'ha tancat al desembre amb una exposició sobre **Ikunde**, el centre de recerca que el Zoo va tenir a la Guinea Equatorial durant els anys 60 del segle passat.

Aquests actes reflecteixen i reforcen el compromís del Zoo de continuar al servei dels ciutadans durant molts anys més. Segur que el suport dels seus socis ho farà possible! 🐾

L'alcalde Trias amb alguns dels personatges que van animar La Festa

NARGY AZAFATAS

FELICITA AL ZOO DE BARCELONA PEL SEU 120è ANIVERSARI

Activitats 2013

GENER
FEBRER
I MARÇ
2013

Dissabtes d'aventura

- Per a nens i nenes de 4 a 11 anys.
- Activitats per als dissabtes al matí.

Si vols saber com són els animals del Zoo, com neixen, què mengen, com en tenim cura...

Ho pots apuntar tot al teu quadern de treball que també té passatemps. T'esperem al Departament d'Educació per acompanyar-te en la teva aventura al Zoo!

Calendari d'activitats:

- 12 de gener: Els dofins del Zoo
- 19 de gener: Llangardaixos i serps
- 26 de gener: Pingüins i aus aquàtiques
- 2 de febrer: Elefants i altres herbívors
- 9 de febrer: Foques, morses i lleons marins
- 16 de febrer: La feina dels veterinaris
- 23 de febrer: Lleons i altres carnívors
- 2 de març: Les tortugues
- 9 de març: Com es treballa al Zoo?
- 16 de març: Com aprenen els dofins?

..... Dissabtes de 10 a 13 h

..... Consultar web www.zoobarcelona.cat, a partir de gener de 2013

- Inscripcions fins al dimecres anterior a la data de l'activitat.
- Cal fer el pagament de l'activitat en el moment de la inscripció.
- Places limitades.

INFORMACIÓ: Tel. 902 457 545 de 9 a 20 h
RESERVES: www.zoobarcelona.cat

El Parc Zoològic de Barcelona es reserva el dret a modificar o anul·lar les activitats programades si no hi ha un nombre suficient d'assistents o si es produeix alguna incidència que ho justifiqui.

Els secrets del Zoo

- Activitats de diumenge al matí per a petits i grans.

Voleu saber quins "altres" animals hi ha al Zoo? Coneixeu la Bassa de les Granotes? Quins són els projectes de conservació que es fan al Zoo?

Veniu al Departament d'Educació per descobrir tots plegats aquestes i altres incògnites!

Us emportareu un dossier de record i un petit obsequi.

Calendari d'activitats:

- 13 i 27 de gener: Coneix els lleons marins i els dofins!
- 10 i 24 de febrer: Zoo portes endins
- 3 i 17 de març: Fauna urbana

..... Diumenges de 10 a 12.30 h

..... Consultar web www.zoobarcelona.cat, a partir de gener de 2013

- Inscripcions fins al dimecres anterior a la data de l'activitat.
- Cal fer el pagament de l'activitat en el moment de la inscripció.
- Places limitades.

INFORMACIÓ: Tel. 902 457 545 de 9 a 20 h
RESERVES: www.zoobarcelona.cat

US ESPEREM!!!

Festes d'aniversari

INDIVIDUAL

- Per a nens i nenes i adults.
- (Recomanada per a infants de més de 4 anys)

Enguany has de ser original! Convida els teus amics a celebrar el teu aniversari al Zoo i que els dofins et felicitin! Hi haurà esmorzar, pastís i passeig veient els animals del Zoo.

..... Dissabtes i diumenges de 10.15 a 12.45 h.

..... Consultar web www.zoobarcelona.cat, a partir de gener de 2013

* Cada festa només admet un homenatjat. En cas de voler fer una celebració per a dos infants s'han de reservar dues festes.

Les places reservades que no es presentin hauran d'abonar 5€ en concepte de menú.

EN GRUP

Per si uns quants amics voleu celebrar una festa tots junts! Podreu esmorzar i bufar les espelmes del pastís d'aniversari i apropar-vos als animals del Terrari.

En tot moment estareu acompanyats per educadors.

..... Dissabtes i diumenges de 10.15 a 12.45 h.

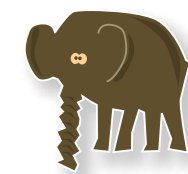
..... Consultar web www.zoobarcelona.cat, a partir de gener de 2013

- Cal reservar tan aviat com sigui possible.
- Cal fer el pagament de la festa d'aniversari en el moment de la inscripció.

Per molts anys!?

INFORMACIÓ: Tel. 902 457 545 de 9 a 20 h
RESERVES: www.zoobarcelona.cat

Casals de Zoologia Setmana Santa 2013

- Per a nens i nenes de 5 a 13 anys.
- Activitats per a les vacances escolars.

Si vols saber com treballem, d'on vénen els animals, i veure'ls més a prop...

Si vols conèixer nous amics i passar molt bones estones...

Ho podràs fer passant les vacances amb el Departament d'Educació!

Programa

Dies 25, 26, 27 i 28 de març de 2013

- LA GRANJA I ELS PONIS (de 5 a 8 anys)
- VIURE A L'AIGUA, QUINA AVENTURA! (5 a 13 anys)

..... de 9 h a 16 h

..... Consultar web www.zoobarcelona.cat, a partir de gener de 2013

Hi ha un servei de guarda d'infants que inclou l'entrada una hora abans de l'inici del casal, i una hora després de la seva finalització (8 a 17 h). Preus: consultar web www.zoobarcelona.cat, a partir de gener de 2013.

Places limitades.

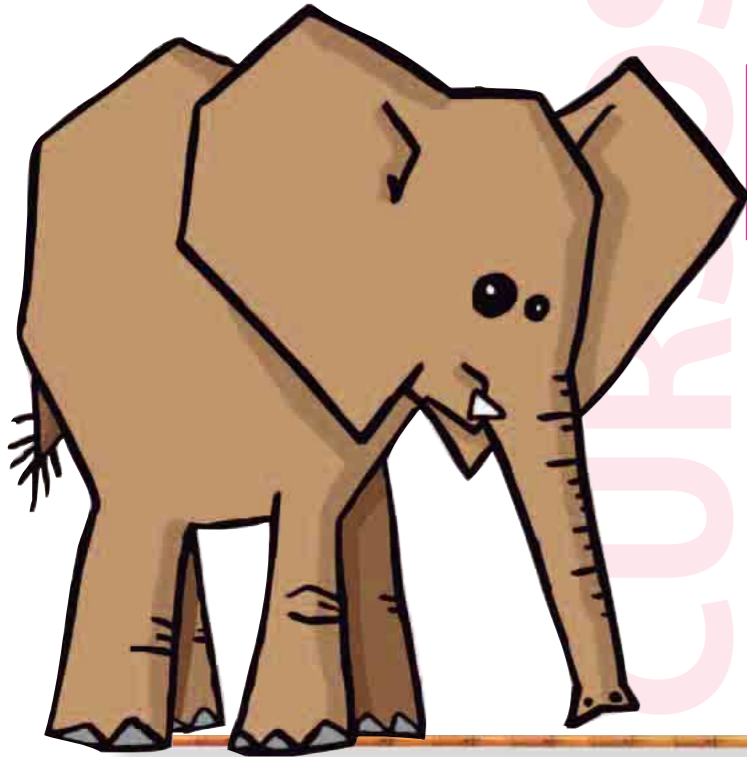
- PER A MÉS INFORMACIÓ TELÈFON 902 457 545
- INSCRIPCIONS: a partir de l'11 de febrer des del web www.zoobarcelona.cat
- Departament d'Educació del Parc Zoològic de Barcelona
- Passeig de Circumval·lació, 3 - 08003 Barcelona
- Horari de secretaria: dilluns a divendres: 9 a 13.30 h i de 15 a 16.30 h

INFORMACIÓ: Tel. 902 457 545 de 9 a 20 h
RESERVES: www.zoobarcelona.cat

CURSOS

■ PRIMATOLOGIA

Dates: 5-28 de març (46 hores)

Informació i reserves: www.zoobarcelona.cat / 902 457 545

CURSOS externs

■ CURSOS D'ORNITOLOGIA

Informació i reserves www.ornitologia.org

TORTUGA DE RIEROL

MAUREMYS LEPROSA

DADES BIOLÒGIQUES

- Pes: 900 - 1.000 g
- Llargària: 20 - 25 cm
- Incubació: 80 - 85 dies
- Nombre d'ous: 6 - 9
- Longevitat: 25 - 30 anys
- Reproducció: Ovípara
- Alimentació: Carnívora
- Vida social: Solitària

ECOLOGIA

- **Distribució:**
La seva àrea de distribució abasta una àmplia extensió de la península Ibèrica, el sud de França i el nord d'Àfrica.
- **Hàbitat:**
Se la pot trobar en aigües continentals de rius, maresmes, llacs i pantans, i només surt de l'aigua per prendre el sol.

FITXA TÈCNICA

CLASSIFICACIÓ

- Classe: RÈPTILS
- Ordre: TESTUDÍNIDS
- Família: EMÍDIDS
- Gènere: *MAUREMYS*
- Espècie: *LEPROSA*

— PER —
**CONTINUAR,
ATURA'T**

TORTUGA DE RIEROL

MAUREMYS LEPROSA

SITUACIÓ DE L'ESPÈCIE

La tortuga de rierol és, juntament amb la tortuga d'estany *Emys orbicularis*, una de les dues espècies de tortuga aquàtica autòctones de la península Ibèrica.

En l'actualitat es troba en perill d'extinció en moltes regions del nostre país a causa de la degradació de l'hàbitat, la dessecació de les zones humides, la contaminació i la competència amb la tortuga de galtes vermelles o tortuga de Florida *Trachemys scripta*, una espècie invasora d'origen americà que fa uns anys es va popularitzar com a animal de companyia, va ser alliberada en grans quantitats en el medi natural i avui ja es reproduïx en llibertat en moltes àrees de la nostra geografia.

Una d'aquestes àrees és el Parc Natural del delta del Llobregat, on aquesta tortuga era una espècie comuna anys enrere i on ara està seriosament amenaçada. Per aquest motiu, el Zoo de Barcelona ha establert un conveni de col·laboració amb el Consorci del delta del Llobregat i l'Ajuntament de Viladecans per dur a terme un programa de cria de l'espècie a les instal·lacions del Zoo i retornar les cries nascudes aquí al seu entorn natural del delta.

**SERHS FOOD: NOU CONCEPTE DE RESTAURACIÓ AL ZOO.
VINE A PROVAR-HO!**

ESPECIALITZADA EN LA GESTIÓ DELS SERVEIS DE RESTAURACIÓ EN ELS SECTORS DE LES COL·LECTIVITATS I L'HOSTALERIA. PRODUCCIÓ I GESTIÓ INTEGRAL DEL SERVEI D'ALIMENTACIÓ A :

EDUCACIÓ, EMPRESSES, OCI I ESPORT, SANITAT

Seu Central :

C/Lepant, 2-4 08397 Pineda de Mar (Barcelona)

Tel. 93 703 28 28 - Fax 93 795 10 68 - serhsfoodservice@grupserhs.com

www.serhsfoodservice.com

Naixement de Dragons de Komodo al Parc Zoològic

L'espera ha sigut llarga, però al final la història ha tingut un final feliç: han nascut dragons de Komodo al Parc Zoològic de Barcelona.

Els lectors de la revista del Zoo heu pogut seguir el laboriós procés que ha culminat amb aquests naixements en els darrers dos números, on heu tingut coneixement de les corredisses durant la fallida associació del **Guntur** i l'**Asmara** el 29 de febrer passat, que ens va mantenir en tensió, ja que temíem que l'**Asmara** pogués prendre mal. També heu pogut seguir l'acurada feina feta per l'equip del Terrari i el servei veterinari prèvia a la segona associació, que va tenir lloc l'11 d'abril: recordareu les analítiques per controlar el nivell hormonal de la femella, les ecografies per examinar l'estat de maduració dels fol·licles ovàrics i els reconeixements visuals previs, en els quals vam poder constatar un veritable canvi de la conducta de la femella davant la presència del mascle.

Tot era poc per disminuir els riscos que podia comportar una nova associació i no es va deixar res a la improvisació, de manera que quan l'**Asmara** i el **Guntur** es van ajuntar novament teníem gairebé la plena seguretat que aquella vegada les coses anirien de manera plenament satisfactòria. I així va ser. Durant

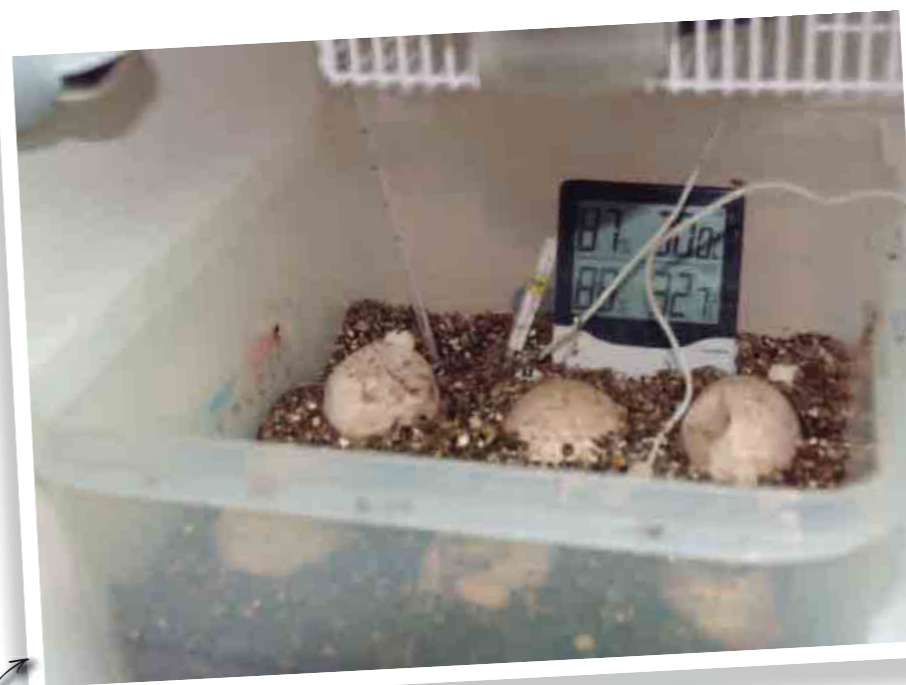
10 dies la parella va viure una amorosa "lluna de mel" en què es van repetir les còpules.

Però encara hi havia el risc que un cop acabat el zel de la femella el mascle l'agredís, ja que això és el que tothom amb experiència en la cria i manteniment dels dragons havia constatat, però gràcies a les càmeres col·locades a la instal·lació vam anar controlant els canvis de conducta i els vam separar a temps perquè sortissin de l'aventura sans i estalvis.

Encara recordo l'ansietat que vaig sentir quan el matí del 3 de maig vam observar que l'**Asmara** en lloc de fer forats ara es dedicava a tapar-los, i que en pesar-la havia perdut més de dos quilos en una nit. L'observació de les gravacions de l'activitat nocturna no ofería cap dubte: havia posats els ous.

Trobar-los no va ser una feina fàcil: vuit persones excavant, com aprenents de miners, durant més de tres hores en una superfície d'uns 6 m², un espai de temps molt més ampli del que havíem previst, que va posar a prova els nostres nervis. Però al final els ous van acabar sortint i l'eufòria i la satisfacció es van estendre entre l'equip del Terrari.

La coloració dels nounats és molt més vistosa que la dels adults

Els darrers dies, els ous es van traslladar a una incubadora amb càmera incorporada

El procés del naixement pot durar moltes hores i sempre acaben de sortir de nit.

La posta original constava de 23 ous, 16 d'ells ben formats. Com ja esperàvem, els set restants es van fer malbé els dies següents, per la qual cosa els ous posats a incubar van ser 16.

Una vegada pesats i mesurats, els ous es van posar a les incubadores on haurien de passar un llarg període. Com en altres ocasions ja hem fet al Terrari, vam optar per col·locar els ous individualment en canyoles hermèticament tancades, que s'obren periòdicament per permetre l'entrada de l'aire necessari perquè l'embrió pugui respirar. Quan el procés ja s'acostava al final, vam traslladar els ous a altres incubadores amb càmeres incorporades, que ens permetrien filmar tot l'apassionant episodi de la sortida de l'ou.

La temperatura d'incubació seleccionada va ser de 30,5 °C, més alta que la que recomanen les primeres guies de maneig, però un pèl més baixa que la utilitzada al Zoo de Praga, que va ser de 31 °C.

Dels 16 ous, dos es van fer malbé, un d'ells, el nº 2, la mateixa setmana de la posta. Un cop obert, no hi vam poder observar cap petit embrió, potser perquè l'ou no era fèrtil o potser perquè l'embrió estava en una etapa tan inicial quan va morir que no es va poder observar. L'altre ou perdut –a començament de juliol– ens tenia preparada una gran sorpresa: a dins hi tenia dos embrions, la qual cosa ens fa pensar que el més probable és que la causa de la mort fos aquesta singularitat.

Va passar la primavera i l'estiu i la incubació dels ous seguia amb normalitat, però en començar la tardor alguns s'havien arrugat i perdut la turgència habitual dels ous dels sauris. En un principi em vaig almar, però revisant la documentació sobre l'experiència en la incubació dels ous d'aquesta espècie vaig trobar que era normal que en la part final del procés a alguns els passés això, si bé, en principi, aquest fet no implica cap problema per a la supervivència de l'embrió.

Va començar novembre i s'acostava l'hora de la veritat. Cada matí mirava els ous amb expectació. Quan sortirien? Ho farien tots a la vegada? o, com creia jo, sortirien esglaonadament durant un període d'uns 15 dies? I per últim, naixerien tots?

D'acord amb la referència del Zoo de Praga, calculava que naixerien a partir del 10 de novembre i no em vaig equivocar de gaire, ja que el dilluns 19, després de 202 dies d'incubació, es va trencar l'ou del primer Komodo, el nº 9 concretament. Com en el cas d'altres sauris, una vegada trenquen la closca els dragons resten un temps variable, al voltant de 24 hores, dins l'ou. Du-

En el moment de néixer, els petits ja superaven els 40 cm de longitud.

Un cop marcats ja els podem ajuntar sense por de confondre'ls

De moment, les cries es mantindran en dues instal·lacions a la sala de reserves del Terrari, que estan equipades amb focus de llum UVA i de calor, i disposen també d'humidificadors per mantenir una humitat ambiental adequada. Aquí es tindrà cura individual de tots ells i es farà un seguiment de si mengen o no, la quantitat d'aliment que ingereixen, què els agrada i què no, i, sobretot, de l'evolució del seu estat general. Un cop adaptades al nostre maneig, dues cries ja estan posades a la vista del públic. Si veniu a veure els petits dragons, gaudireu de la vistosa coloració que mostren, molt diferent de la dels seus pares, molt més discreta. Els joves solen ser animals força actius que pugen i baixen de les branques, prenen el rajos UVA i es banyen tot sovint. 🐾

Manel Aresté
Conservador del Terrari

La revisió i cura del melic és important per evitar infeccions

rant aquest temps acaben de reabsorbir el vitel i el cordó umbilical, de manera que vam haver d'esperar fins al dia següent per poder contemplar-lo tot sencer fora de l'ou. Quan s'observa tot el procés del naixement a la pantalla de l'ordinador, resulta sorprenent comprovar com un ésser tan gran, de prop de 45 cm de llargada, que ocupava tota la cubeta de la incubadora en sortir, pot estar plegat dins l'ou. La natura no deixa mai de sorprendre'ns!

Durant els dies següents al primer naixement ja han nascut 11 dragons més, és a dir un total de 12. Els dos ous restants han estat retirats en confirmar-se que no eren viables.

Així que neixen, a totes les cries els observem el melic, ja que si no està ben sec i tancat pot ser una font d'infeccions, per la qual cosa els veterinaris el tallen i desinfecten, i després procedim a pesar-los, mesurar-los i marcar-los, per poder diferenciar-los i fer-ne un seguiment individualitzat. De moment, i de manera provisional ho fem mitjançant unes taques de Tipp-Ex col·locades a les extremitats, a l'espera que quan siguin més grans els puguem posar els xips que els identificaran de manera definitiva durant tota la seva vida.

120 anys caminant junts

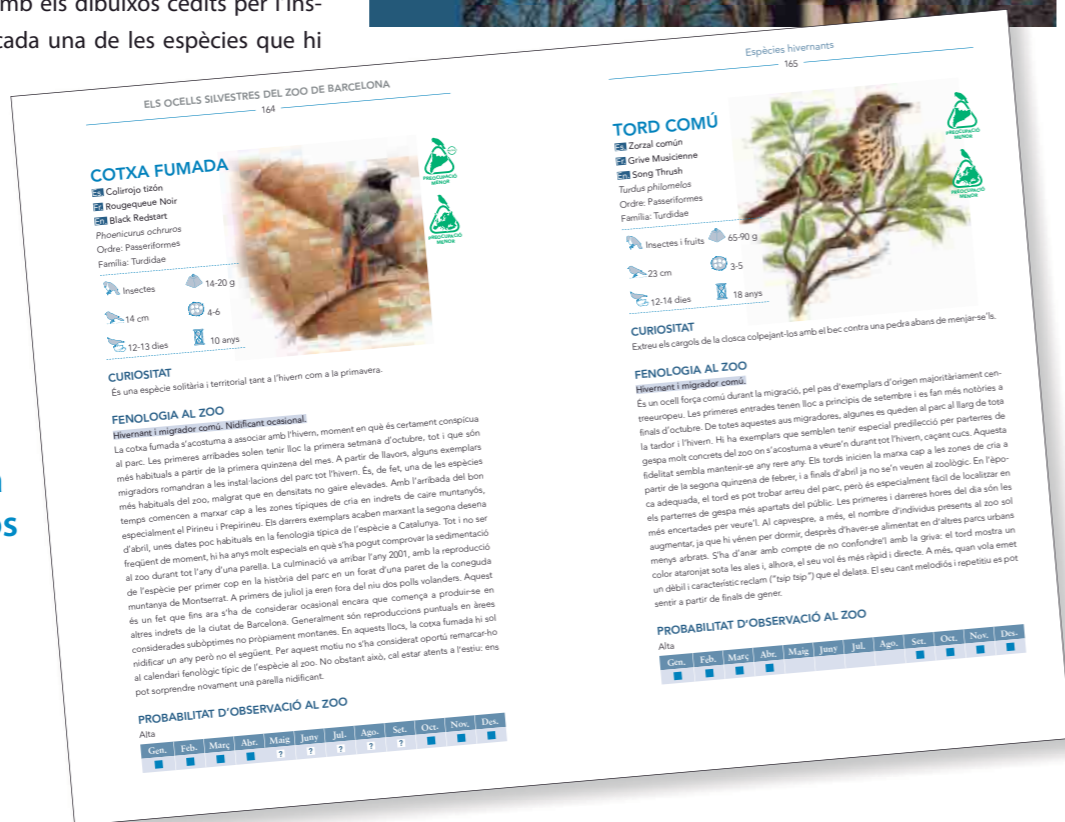

El llibre dels ocells silvestres del Zoo

El passat 22 d'octubre, durant la reunió inaugural de la Fundació Barcelona Zoo, es va presentar el llibre *Els ocells silvestres del Zoo de Barcelona. Guia d'observació*, de Josep Garcia, treballador del Zoo, la primera publicació de la Fundació que enceta una nova col·lecció de llibres de recerca i divulgació científica. En ell s'hi fa un recull exhaustiu de totes les espècies d'ocells que es poden observar durant tot l'any al Parc Zoològic de Barcelona. De cada una d'elles s'ha elaborat una fitxa individual en la qual s'explica com localitzar-la, la quantitat d'exemplars que hi ha al parc, la fenologia i les característiques principals.

El llibre, en què s'hi poden trobar gairebé 200 espècies d'ocells residents, hivernants, estivals i migrants, ha comptat amb la col·laboració de grans experts en matèria ornitològica: en Sergi Herrando i en Raül Aymí, de l'Institut Català d'Ornitologia, la Margarida Parés, tècnica de medi ambient de l'Ajuntament de Barcelona, en Xavier Ferrer, de la Universitat de Barcelona, i els tècnics del Zoo de Barcelona.

L'obra, de 290 pàgines, està il·lustrada amb fotografies fetes per molts treballadors del Zoo i amb els dibuixos cedits per l'Institut Català d'Ornitologia de cada una de les espècies que hi apareixen.

El podeu adquirir a un preu de 18 euros a les botigues del Zoo i en llibreries especialitzades.

Es constitueix el Patronat de la Fundació Barcelona Zoo

El passat 22 d'octubre, amb motiu de la primera reunió de la Fundació Barcelona Zoo, celebrada a l'Ajuntament de Barcelona, es va constituir el Patronat d'aquesta institució. El nou organisme permetrà potenciar les accions de recerca, conservació i educació del Zoo de Barcelona. El Patronat l'integren representants d'institucions destacades en els camps de la cultura, la investigació, la docència i l'empresa, com per exemple la Universitat Pompeu Fabra, el Gremi

d'Hotels, la Diputació de Barcelona o la Conselleria d'Agricultura. També en formen part representants del Consell Assessor i del Comitè Científic del Zoo, a més d'un representant de cada grup municipal.

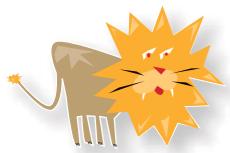
A més a més, el Patronat compta amb una sèrie de patrons honorífics, com l'investigador Martí Boada, i representants d'entitats privades o fundacions com Agbar, el RACC, La Caixa, Abertis, l'Obra Social Catalunya Caixa i la Fundació Fòrum Ambiental.

Un salt qualitatiu per al Zoo

En el decurs d'aquesta primera sessió de treball també es va abordar l'aprovació del Pla de treball 2013 i el seu pressupost, que es triplica respecte als anys anteriors. La reunió la va presidir la tinent d'alcalde d'Economia, Empresa i Ocupació i presidenta del Zoo, Sònia Recasens, que va destacar que "amb la creació de la Fundació i l'increment de recursos, el pla de treball del Zoo dona un salt qualitatiu molt important reforçant les accions en els àmbits de la conservació, l'educació i la recerca".

La Fundació Barcelona Zoo s'encarregarà, entre altres activitats, de gestionar i desenvolupar el programa de Recerca i Conservació del Zoo de Barcelona i d'organitzar activitats divulgatives i culturals. També impulsarà l'organització d'esdeveniments al voltant de la recerca i la conservació, així com l'edició i publicació de continguts vinculats a les finalitats de la Fundació. En aquest sentit, ja s'ha presentat la primera guia, *Els ocells silvestres del Zoo*, que convida a descobrir la riquesa i els valors ambientals i biològics del parc a través de la seva població d'aus silvestres.

Els membres del Patronat

PATRONS NATS		
NOM	CÀRREC	INSTITUCIONS/EMPRESES
Sònia Recasens	Presidenta	Ajuntament de Barcelona
Joan Puigdollers	Regidor Medi Ambient i Serveis Urbans i Vicepresident	Ajuntament de Barcelona
Jaume Ciurana	Cinquè Tinent d'Alcalde	Ajuntament de Barcelona
Ramon Massaguer	Gerent Adjunt Coordinació d'Empreses i Entitats Municipals de Barcelona	Ajuntament de Barcelona
Ignasi Armengol	Director General de BSM	Barcelona Serveis Municipals, S.A.
PATRONS ELECTIUS		
Designats per l'Ajuntament		
Janet Sanz	Regidora	Grup Municipal ICV
Guillem Espriu	Regidor	Grup Municipal PSC
Jordi Portabella	Regidor	Grup Municipal Unitat per Barcelona
Oscar Ramirez	Regidor	Grup Municipal PP
Joaquim Forn	Primer Tinent d'Alcalde	Grup Municipal CIU
Designats per Consell Assessor Zoo i Comitè Científic Zoo		
Àlex Aguilar	Consell Assessor	Universitat de Barcelona- Dep. Biologia Animal
Xavier Ferrer	Comitè Científic	Universitat de Barcelona- Dep. Biologia Animal
Persones i/o entitats de prestigi		
Josep M ^a Pelegrí	Conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural	Generalitat de Catalunya
Josep Lluís Alay	Director Patrimoni, Museus i Arxius de l'Ajuntament de Barcelona	Consorci Museu Nacional de Ciències Naturals
Jordi Clos	President	Gremi d'Hotels de Barcelona
Mercè Rius	Diputada Adjunta de Medi Ambient	Diputació de Barcelona
Antoni Castellà	Secretari d'Universitats i Recerca	Generalitat de Catalunya
Joan Gaspart	President	Barcelona Turisme
Daniel Serra de la Figuera	Vicerector Economia, Recursos d'Informació i Relacions Institucionals	Universitat Pompeu Fabra
PATRONS HONORÍFICS		
Martí Boada	Investigador i divulgador	Institut de la Ciència i Tecnologia Ambientals
Fundació Agbar		
Fundació Gas Natural Fenosa		
Fundació RACC		
Fundació La Caixa		
Fundació Abertis		
Fundació Fòrum Ambiental		
Obra Social Catalunya Caixa		

La secretaria de la Fundació recau en el Director del Zoo Sr. Miquel Trepant

Amb aquesta pàgina Iniciem una nova sèrie a la revista del Zoo en la qual podreu veure la constant presència dels investigadors que col·laboren en el Programa de Recerca i Conservació del Zoo de Barcelona a diferents conferències, ponències, congressos o reunions que es celebren arreu del món.

En aquest primer cas, es tracta d'un pòster presentat a la XV Reunió de Treball d'Experts en Mamífers Aquàtics d'Amèrica del Sud celebrada a Puerto Madryn, Argentina, del 16 al 20 de setembre de 2012. Entre els autors es troben Àlex Aguilar, Catedràtic del Departament de Biologia Animal de la Universitat de Barcelona, membre del Consell Assessor del Zoo de Barcelona i patró electiu de la Fundació Barcelona Zoo, Lluís Cardona, doctor en biologia i guanyador de dues beques PRIC els anys 2009 i 2010 amb una recerca sobre la tortuga babaua del delta de l'Ebre i Massimo Drago, també doctor en biologia i guanyador de dues beques PRIC, els anys 2011 i 2012, sobre elefants marins i lleons marins sudamericans. 🐾

La segregación trófica intersexual en el lobo marino sudamericano (*Otaria flavescens*) aumenta durante la fase previa a la estación reproductiva en aguas del Río de la Plata

Drago M^{1,2,*}, Zenteno L¹, Franco-Trecu V³, Crespo EA⁴, Riet-Sapirza F³, Oliveira L⁵, Secchi E⁶, Aguilar A¹, Cardona L¹

- (1) Departamento de Biología Animal, Universidad de Barcelona, Avda. Diagonal 645, 08028 Barcelona, España.
- (2) Parque Zoológico de Barcelona, Parc de la Ciutadella s/n, 08003 Barcelona, España.
- (3) Proyecto Pinnipedos, Sección Etología, Facultad de Ciencias, UdelaR, Montevideo, Uruguay.
- (4) Centro Nacional Patagónico (CENPAT-CONICET) y Universidad Nacional de la Patagonia, Blvd. Brown 3600, 9120 Puerto Madryn, Argentina.
- (5) Grupo de Estudio de Mamíferos Acuáticos do Rio Grande Sul (GEMARS), Rua Felipe Neri 382/203, 90440-150, Porto Alegre, Brasil.
- (6) Museu Oceanográfico Prof. Eliézer de Carvalho Rios (PURG), Rio Grande-RS, 96200-970, Brasil.

(* E-mail: m.drago@ub.edu)

INTRODUCCIÓN

La segregación trófica entre individuos de una especie puede deberse a la existencia de especialización individual o relacionarse con la edad y el sexo. Esta última situación es común en las especies dimórficas, machos duplican en tamaño a las hembras (Fig. 1). Estudios procedente del norte de Patagonia, ha revelado que estas diferencias sexuales se traducen en una elevada segregación trófica entre sexos, probablemente porque la mayor masa corporal de los machos les permite bucear por más tiempo y a mayor profundidad (Drago et al 2009).

OBJETIVO

El presente estudio tiene como objetivo evaluar si existen diferencias intersexuales en el uso de recursos alimentarios de individuos procedentes de la población uruguaya, con la finalidad de comprobar si el mismo patrón de segregación trófica encontrado en el norte de Patagonia se observa también en el límite septentrional de la distribución de la especie en el Atlántico, coincidente con el área de influencia del Río de la Plata.

MÉTODOS

Para cuantificar las relaciones tróficas entre sexos se recolectaron y analizaron mediante análisis de isótopos estables muestras de hueso y piel de machos y hembras de lobos marinos sudamericanos de la población uruguaya. Las muestras de piel fueron colectadas durante la estación reproductiva del 2010 en la Isla Lobos (Uruguay) mientras que la de hueso se recolectaron a lo largo de la provincia de Río Grande (Brasil) entre las décadas del 2000 y 2010 (Fig. 2). También se recolectaron y analizaron muestras de las potenciales presas de lobo marino procedentes del norte de Argentina, Uruguay y sur de Brasil para reconstruir el paisaje isotópico y averiguar como cambia la señal isotópica a lo largo de las redes tróficas bajo influencia del Río de la Plata.

RESULTADOS

La comparación de la señal isotópica de machos y hembras en cada tejido indicó, en contra de lo esperado, que no existen diferencias estadísticamente significativas entre sexos para los valores de $\delta^{13}C$ ($t = 0,141$; $gl = 18$; $p = 0,889$) y $\delta^{15}N$ ($t = -0,143$; $gl = 18$; $p = 0,888$) del material óseo, pero sí para los valores de $\delta^{13}C$ ($t = 3,072$; $gl = 18$; $p = 0,006$) y $\delta^{15}N$ ($t = 11,634$; $gl = 18$; $p < 0,001$) en piel, siendo ambos más elevados en los machos (Fig. 3).

Además, la comparación de la señal isotópica de piel y hueso (una vez corregida con el factor de fraccionamiento correspondiente⁽¹⁾) en cada sexo, indicó que existen diferencias estadísticamente significativas entre tejidos en ambos sexos tanto para los valores de $\delta^{13}C$ (machos: $t = 4,505$; $gl = 18$; $p < 0,001$; hembras: $t = 8,411$; $gl = 18$; $p < 0,001$) como para los valores de $\delta^{15}N$ (machos: $t = -18,039$; $gl = 18$; $p < 0,001$; hembras: $t = -5,515$; $gl = 18$; $p < 0,001$). En ambos sexos, estas diferencias fueron debidas a un incremento de la señal isotópica de $\delta^{15}N$ y una disminución de aquella del $\delta^{13}C$ al pasar de hueso a piel (Fig. 3).

CONCLUSIÓN

El hecho que el hueso integra la señal isotópica de las presas durante varios años y la piel sólo durante los dos meses previos a la toma de muestras, estos resultados indican que en la zona de influencia del Río de la Plata se produce una clara segregación trófica entre los adultos de ambos sexos únicamente durante los meses inmediatamente anteriores a la época de reproducción. Contrariamente, el resto del año, machos y hembras tendrían dietas similares. Una posible explicación radicaría en la agregación de toda la población en una pequeña zona muy rica en presas pelágicas durante las semanas previas al inicio de la temporada de cría. Esto provocaría un incremento del consumo de presas pelágicas en los dos sexos, que sería especialmente intenso en las hembras.

REFERENCIAS

- (1) Borjesson L, McCallum RB, Furness RW (2010). J. Exp. Mar. Biol. Ecol. 391: 190-200
- Cardona L, Aguilar A (2005). Oceanogr. 144: 687-696
- Chavez M, Cardona L, Crespo EA, Aguilar A (2009). J. Zool. 279: 201-207
- Hobson KA, Schulz DM, Newsome D, Norbury E (1996). Can. J. Fish. Aquat. Sci. 53: 528-533
- Newsome SD, Clamenz MT, Koch PL (2010). Mar. Mamm. Sci. 26: 509-522
- Phelan M, Frazer L (2009). In: Frazer L, Campaigne C, Givnish J (eds.). WCS and BIRLife, Buenos Aires

AGRADECIMIENTO

Fundación BBVA, Zoo de Barcelona, Rufford

LLET NOSTRA
LA LLET DE COOPERATIVES CATALANES

Sou Bestials!
Felicitats Aniversari

ZOO Barcelona

Llet Nostra, adoptant d'honor de la vaca frisona del Zoo de Barcelona

Edmaktub i el Zoo: estudiant els dofins i balenes de Catalunya des de terra, mar i aire

Eduard Degollada, doctor en Medicina Veterinària, membre del Consell Assessor del Parc Zoològic de Barcelona i president d'EDMAKTUB (Associació per a l'Estudi i Divulgació del Medi Aquàtic), va rebre una de les beques del Programa de Recerca i Conservació del Zoo l'any 2010 per desenvolupar l'estudi de les poblacions de cetacis de la franja mediterrània Barcelona-Illes Balears.

Rorqual comú *B. physalus*. Foto: Edmaktub

L'Associació Edmaktub per a l'Estudi i Divulgació del Medi Aquàtic (www.edmaktub.com) ha desenvolupat una nova metodologia per a l'estudi dels cetacis de la Mediterrània, que consisteix en la localització i seguiment de dofins i balenes mitjançant una avioneta d'aeromodelisme teledirigida des del vaixell d'investigació de l'associació. Gràcies al finançament conjunt per part del Zoo de Barcelona i la Fundación Biodiversidad, els investigadors d'Edmaktub han demostrat que el desenvolupament i posada en funcionament d'aquesta nova tecnologia no invasiva i que minimitza les molèsties als animals, permet optimitzar l'estudi dels cetacis mitjançant l'obtenció d'imatges aèries d'alta qualitat de grups i individus, que faciliten el complex treball de camp per estudiar aquestes espècies.

El projecte BCNCET com a punt de partida

Durant el desenvolupament del projecte "Estudi de les poblacions de cetacis de la franja mediterrània Barcelona-Illes Balears",

integrat en les campanyes BCNCET 2010-2011, dut a terme per l'associació Edmaktub amb l'ajut concedit en el marc de les beques i ajuts econòmics del Programa de Recerca i Conservació del Zoo de Barcelona (PRIC), es van fer més de 1.000 hores de navegació per la Mediterrània entre les costes de Barcelona i les Illes Balears. Durant aquest temps es van albirar més de 200 cetacis corresponents a set espècies diferents: dofí mular, dofí llistat, cap d'olla gris, cap d'olla negre, zifid de Cuvier, catxalot i rorqual comú.

Durant el projecte es va establir una metodologia de treball mitjançant campanyes de prospecció cetològica sistemàtiques i periòdiques a la Mediterrània catalana, i també es van identificar les dificultats del treball al mar en aquesta zona. Un dels problemes compartits per tots els grups d'investigació cetològica del món és, sens dubte, l'aproximació als cetacis durant els albiraments. Una distància massa llunyana no permet obtenir informació sobre les característiques del grup, els comportaments o les característiques individuals dels seus components.

Per altra banda, un acostament excessiu pot provocar greus molèsties als animals i moltes vegades fa que es comportin de manera anòmla o que acabin fugint, perdent així l'oportunitat d'estudiar-los.

L'aeromodelisme aplicat a l'estudi dels cetacis

Identificada aquesta limitació principal en l'estudi dels cetacis al mar, els investigadors d'Edmaktub, amb el suport de la Fundación Biodiversidad a través del programa d'Investigació, desenvolupament i innovació en el medi marí, van plantejar un projecte per desenvolupar un innovador mètode de localització, identificació, seguiment i filmació dels cetacis en el seu hàbitat natural, que minimitzés les molèsties als animals. El nou sistema, desenvolupat entre juny de 2011 i agost de 2012, consisteix a utilitzar un aparell d'aeromodelisme que incorpora una càmera de vídeo d'alta definició, que gràcies a un sistema GPS permet el pilotatge i visió en primera persona a distància, gràcies a les imatges que els investigadors reben en temps real al vaixell.

Després d'un any de treball i d'intenses proves amb diferents models d'avionetes i helicòpters, tant a terra com posterior-

ment enlairant-los i fent-los aterrar a la coberta del Maktub, el vaixell d'investigació de l'associació, s'han provat amb èxit dos tipus de aeromodels: un aeroplà per a la localització a grans distàncies i per sobrevolar grans grups de cetacis, i un hexacòpter (helicòpter de 6 hèlixs) per efectuar aproximacions més properes i enregistrament d'imatges en alta definició dels individus i dels seus comportaments.

L'aeroplà es pot allunyar fins a 5 km de l'embarcació, la qual cosa permet la recerca dels animals albirats i/o localitzats mitjançant l'hidròfon d'arrossegament que utilitzen els investigadors en el vaixell. Aquesta metodologia optimitza la recerca i localització dels cetacis sense els inconvenients que comporta acostar-s'hi massa. Pel que fa a l'hexacòpter, s'ha mostrat com una eina extremament útil per a la gravació de plànols zenitals dels individus que es troben relativament a prop del vaixell d'investigació, i permet obtenir una qualitat d'imatge (científica i documental) de característiques i comportaments grupals i individuals gairebé impossible d'aconseguir mitjançant qualsevol altra metodologia d'estudi d'aquestes espècies.

En paraules d'Eduard Degollada, president de Edmaktub i responsable del projecte, "la metodologia d'estudi dels cetacis

Dofí mular *Tursiops truncatus* prop de la costa balear. Foto: Edmaktub

basada en l'ús d'aeromodels teledirigits des d'embarcacions d'investigació obre noves portes en l'estudi a distància del comportament en superfície, composició dels grups, o fins i tot d'identificació individual de moltes espècies de cetacis de les quals es desconeixen molts d'aquests aspectes. Gràcies a la col·laboració entre Edmaktub, el Zoo de Barcelona i la Fundación Biodiversidad, es poden dur a terme aquest tipus d'estudis, que avui dia es consideren imprescindibles per avaluar l'estat real de les poblacions i implementar mesures de conservació". 🐾

Catxalots *Physeter macrocephalus*. Vista aèria
Foto: Edmaktub

Cap d'olla gris *Grampus griseus*.
Foto: Edmaktub

MÉS INFORMACIÓ:
www.edmaktub.com
o segueix-nos a facebook:
[edmaktub](https://www.facebook.com/edmaktub)

Com tractem els animals del Zoo?

De tant en tant tots hem de fer alguna visita al metge i en el cas dels animals del Zoo és ben bé el mateix, ja sigui amb finalitat preventiva o curativa, per prendre des de vitamines a antibiòtics.

El diagnòstic és el primer pas indiscutible en tots els casos i un cop fetes totes les proves diagnòstiques necessàries establím el tractament més adient en cada cas. Però no només el diagnòstic condiona la decisió final.

Al Zoo hi trobem peixos, amfibis, rèptils, aus i mamífers. I si amb això no n'hi hagués prou, tenim pacients que van de les més de 3 tones dels elefants als menys de 3 g d'algunes cries d'amfibis, rèptils o aus... i hem d'estar preparats per atendre aquest ampli ventall. Per això tenim medicaments formulats especialment, per evitar donar quantitats exagerades de fàrmacs o haver de fer fraccions tan petites que arriben a semblar impossibles.

Els tapirs es deixen tractar mentre el cuidador els amanyaga

sigui possible. De fet, és en el grup dels primats, concretament dels antropoides, on trobem alguns dels pacients més llepafils. Pel que fa a les aus, la varietat també és àmplia. Per a les espècies que mengen fruita, el raïm, la figa i la papaia solen ser un atractiu irresistible. Les psitacides, que gaudeixen amb els fruits secs, si hi noten el gust d'un medicament els rebutgen sense contemplacions. Altres ocells, com els jabirús, acostumen a remullar el menjar a l'aigua abans d'empassar-se'l, fet que hem de tenir en compte per a garantir un correcte tractament.

Una altra dificultat a encarar és la dels animals socials. Cal aconseguir separar al que necessita tractament i això no sempre és fàcil i fer ampolles, ja que normalment no volen allunyar-se dels companys o les parelles. Però no en surten mal parats del tot ja que aquest sacrifici té una petita recompensa: la medicació barrejada amb allò que més els agrada.

Sovint cal triar vies alternatives a l'hora d'administrar els tractaments. És el cas de les espècies grans o de difícil manipulació, en les que ens cal recórrer a l'ús de sarbatana o de pistola de teleinjecció, un procediment ràpid amb el què en pocs minuts l'animal torna a la seva activitat normal. També són d'elecció en les espècies de rèptils que no s'alimenten diàriament; per exemple, una serp com la falsa coral menja un ratolí un cop a la setmana.

Els programes d'entrenaments mèdics són una eina molt valuosa a l'hora de tenir cura dels nostres animals, ja que assistències ben senzilles es poden realitzar de manera tranquil·la i acceptada per l'animal. És el cas dels tapirs, que es tomben plàcidament quan el cuidador els grata, permetent revisar i tractar qualsevol ferida. Un cop acabat el procediment, un petit premi fa que al final els quedi un bon regust.

En definitiva, els veterinaris hem de valorar cada cas amb estreta coordinació amb l'equip de cuidadors, per estar segurs que prenem la decisió correcta en tots els aspectes i garantir així la millor atenció als nostres animals. 🐾

Marta Sanmartin
Veterinària

Tractament d'una ferida a la pota d'una tortuga gegant

Tenir en compte la tolerància de les espècies a la manipulació és també un aspecte cabdal a l'hora de decidir com tractar els nostres animals. Per exemple, un suricata o un voltor tolerarien força bé tractaments com la cura de ferides o l'administració d'algun medicament, però ho evitarem si es tracta d'un ualabi o un faisà, animals força delicats.

En els processos menys greus i en les espècies de més difícil manipulació, ja sigui perquè són massa grans o perquè s'estressen molt, intentem prescriure medicació oral. Però alguns són pacients amb un paladar molt exigent i els cuidadors se les han d'empegar de tots colors per aconseguir que es prenguin els medicaments.

Per exemple, la majoria de felins i mamífers marins accepten la medicació sense gaires escarafalls, perquè els comprimits s'amaguen fàcilment en la carn i el peix, respectivament. D'altra banda, als mamífers omnívors, com els óssos, i a alguns herbívors, com els gorilles, sovint se'ls han de barrejar les pastilles, ben esmicolades, amb mel, iogurt, suc de batuts, per dissimular-ne el gust tant com

La sarbatana s'utilitza per injectar medicaments a distància

ciència
en família!

activitats
tallers

PER MOLTS
ANYS,
ZOO!

Kids

CosmoCaixa

T'esperem a
CosmoCaixa Barcelona

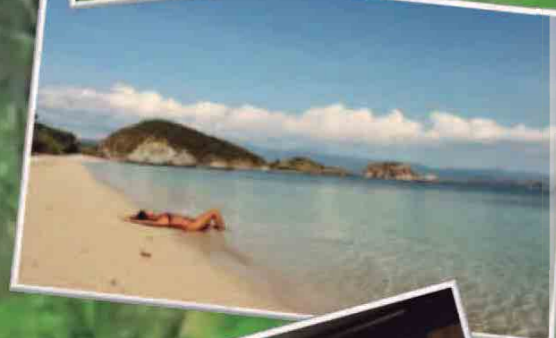
Isaac Newton, 26
www.CosmoCaixa.com/agenda

Bali al teu Abast

11 dies des de ~~775,00€~~

697,50€

Més vol internacional (aprox. 950€)

**OPCIONAL
KOMODO PARK!**

*"El nostre viatge a Bali està sent un cúmul d'experiències, que estem vivint a tots els nivells. Els nens estan gaudint com bojos amb la natura (els dracs de Komodo i els micos, juntament amb els peixos i esculls de coral i els diferents insectes i altres animals que s'apropen a ells). Els paisatges són fantàstics i el menjar sorprenentment bo (atès que no som especialment amants del picant, encara que el nen es va afecionant). Els hotels són esplèndids, molt confortables (els nens estan especialment al·lucinat) i la gent molt agradable, sempre disposada a col·laborar. ¡¡És un dels millors viatges de la nostra vida!!*N. Martínez y Família, Agost 2011, Membre del ZooClub*

Descompte del 10% com a soci del ZooClub.

Més informació sobre aquest viatge en :
www.indonaturetravel.com/zooclub_barcelona

Reserveu avui mateix per assegurar disponibilitat. places limitades :
INDONATURE TRAVEL
Tel. 931 815 995, Ext. 600, rbanda@indonaturetravel.com
L'atendrà **Rosa Mª Banda**,
Skype: rosa..banda
Llicència Legal No. 00788/1/PPM/PMA/2010

Música zoolidària a l'Aula Oberta

El passat 9 de juny, el Zoo va acollir els alumnes de l'Escola Municipal de Música de Sant Andreu, que van oferir un concert de música clàssica a l'espai de l'Aula Oberta en el marc de la segona diada **BARCELONA CIUTAT-CONCERT**. Més de 3.000 alumnes de les diferents escoles de música de la ciutat van sortir al carrer per fer sentir la seva música per tota la ciutat. Tots els estils musicals es van poder escoltar gratuïtament en els 55 concerts simultanis que van posar banda sonora a molts racons de Barcelona, des del Tibidabo fins al mar.

nitza l'Associació **Secrets BCN** amb l'objectiu d'entendre les Escoles de Música com una inversió educativa i dignificar les activitats musicals mitjançant la conscienciació ciutadana. La voluntat dels organitzadors és que aquesta diada s'acabi convertint en una festa anual, mitjançant la qual tots els barcelonins vagin descobrint d'una manera diferent a l'habitual els secrets que amaga la ciutat, tot fomentant la cohesió social mitjançant la participació de la ciutadania, incloent-hi les persones grans, les discapacitades i les que estan en situació de risc o exclusió social. 🐾

Si voleu més informació visiteu el web:
www.barcelonaciutatconcert.org

Un dia de nassos al Zoo!

El diumenge 7 d'octubre, el Zoo va acollir per tercer any consecutiu la celebració d'**UN DIA DE NASSOS!** L'ONG **Pallapupas** organitza cada any aquesta activitat per recaptar fons destinats a la tasca que duen a terme als hospitals per donar una millor qualitat de vida als nens, adolescents i avis hospitalitzats i fer-los somriure una estona. Els Pallapupas són pallassos professionals que estan presents en tots els moments dolorosos per tal que aquests siguin tan poc traumàtics com sigui possible, tant per a les persones ingressades com per als familiars. Tots els assistents a **UN DIA DE NASSOS**, guarnits amb el nas de pallasso que els donaven els Pallapupas a l'entrada del parc, van poder fer una **visita al Zoo a un preu especial**, participar en tallers diversos i viure el **momentasso** del dia, que va consistir en un **CASTELL DE NASSOS**, a càrrec de la Colla Jove dels Xiquets de Valls. 🐾

Si voleu més informació visiteu el web: www.pallapupas.org

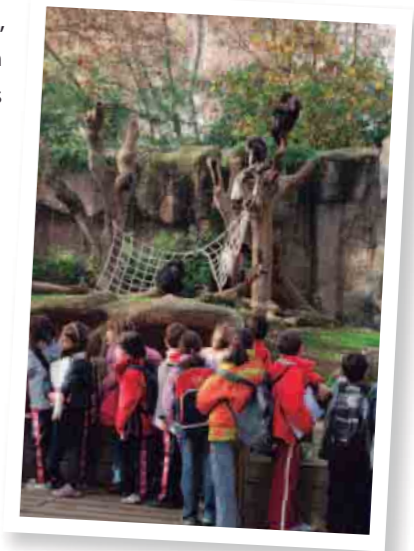

Foto: Gemma Valls

Un Zoo obert a tothom

El Zoo de Barcelona vol obrir les portes al màxim nombre possible de persones. Per això cada any fa un esforç per oferir l'oportunitat de visitar les instal·lacions a un preu molt especial a tots aquells col·lectius amb dificultats per finançar sortides de lleure o cultura. Centres d'acollida, d'educació especial, hospitals, residències d'avis, associacions de persones amb discapacitat, escoles d'atenció educativa preferent i ONG, entre altres, es posen en contacte amb nosaltres per organitzar una visita al Zoo, des d'on els ajudem tant com podem. Aquest any, **més de 600 grups** hauran aprofitat aquesta oportunitat.

Un dels col·lectius que rep una atenció especial al Zoo és el de les famílies nombroses, que el passat 25 de març, com cada primavera, van visitar-nos en condicions molt favorables, en una jornada organitzada per l'**Associació de famílies nombroses de Catalunya - FANOC**. La resta de l'any, les famílies nombroses gaudeixen sempre d'un descompte del 10 % en l'entrada al Zoo, que també s'aplica a les famílies monoparentals. 🐾

Regala Zoo

Programa Apadrina'm

Si voleu col·laborar amb el Zoo i el seu treball en favor de la fauna, visiteu la nova secció **Apadrina'm** a l'apartat Vine al Zoo del nostre web (www.zoobarcelona.cat) i regaleu o regaleu-vos l'apadrinament del vostre animal preferit. A partir de 60 € anuals us podeu convertir en els padrins d'un animal del Zoo en categoria or, plata o bronze. Consulteu al web tots els detalls d'aquesta **col·laboració zoolidària** i els diferents packs d'apadrinament que podeu rebre a casa com a padrins, que inclouen un **diploma personalitzat** i **entrades gratuïtes al Zoo** per venir a veure l'animal que heu apadrinat.

Convideu els vostres amics al Zoo tot un any!

Si penseu que el Zoo és una bona opció per passar **bones estones i aprendre, i voleu compartir-ho amb familiars o amics, per què no els feu un regal diferent?** Convideu-los a una **quota anual del Zoo Club** i veniu tots plegats al Zoo tantes vegades com vulgueu! L'únic que haureu de fer és entrar al **web del Zoo**, seguir les instruccions per comprar el **regal Zoo Club** mitjançant targeta de crèdit, i els destinataris del vostre obsequi rebran per correu electrònic un val descarregable amb la informació necessària per formalitzar la quota, vàlida per un any, i recollir els carnets al Zoo.

Nous avantatges per al socis del Zoo Club!

El museu més xocolater de Barcelona

NOVETAT!

El **Museu de la Xocolata** de Barcelona us ofereix un **20 % de descompte** fins a final del 2013 en l'entrada general: un passeig que va des dels orígens i significació de la xocolata, la seva arribada a Europa, el seu valor simbòlic, cultural, econòmic i nutritiu, així com la tècnica, ús i consum. L'exposició combina la presentació d'objectes, escenografies, activitats interactives i audiovisuals.
C/ Comerç, 36, 08003 Barcelona.
Més informació a www.museuxocolata.cat

Esquia a millor preu amb els Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Aquest hivern escapar-vos a la neu us pot sortir més econòmic. Amb la presentació del carnet del Zoo Club, FGC us farà un **10% de descompte** quan compreu els forfets a les estacions de La Molina, Vall de Núria, Vallter 2000, Espot i Port Ainé (fins al 31/03/13).

Podeu conèixer la resta d'avantatges i ofertes exclusives per a vosaltres al web del Zoo, www.zoobarcelona.cat, i a l'Espai Exclusiu per als socis, des d'on podreu fer gestions relacionades amb el vostre contracte de manera còmoda i sense moure-us de casa.

Més descomptes per als socis als punts de restauració del Zoo

NOVETAT!

Des del novembre passat, l'empresa encarregada de la restauració del Zoo -**Serhs Food**- ofereix als socis del Zoo Club una selecció de menús especials i un **10% de descompte en tots els seus productes de venda al Zoo fins al 28 de febrer de 2013** (descompte no acumulable als menús especials per a socis). Aproveiteu aquesta oferta especial i tasteu el nou concepte de restauració del Zoo!

I també podreu gaudir de més avantatges en altres empreses del Grup Serhs:

- **25%** de descompte en l'**assegurança** de la llar de nova contractació, i assegurança complerta de salut a partir de **40€**, amb **Asseguris**, tel. 93 703 25 20, asseguris@asseguris.com
- **50%** de descompte en **cursos d'e-learning** (idiomes, ofimàtica, xarxes socials i molts més) fins al 31/01/13 amb **HumanSerhs**, tel. 93 767 11 11, hsc@grupserhs.com
- **10%** de descompte als **Vilars Rurals SERHS** de Cardona, Sant Hilari i Arnes, en temporada baixa (no vàlid: Nadal, Setmana Santa, ponts, 15 de juliol a 15 de setembre), www.vilarsrurals.com.
- **Preus especials** als circuits de **Sant Hilari Aventura** durant tot el 2013, tel. 972 87 28 20, info@santhilariaventura.com

Els felins

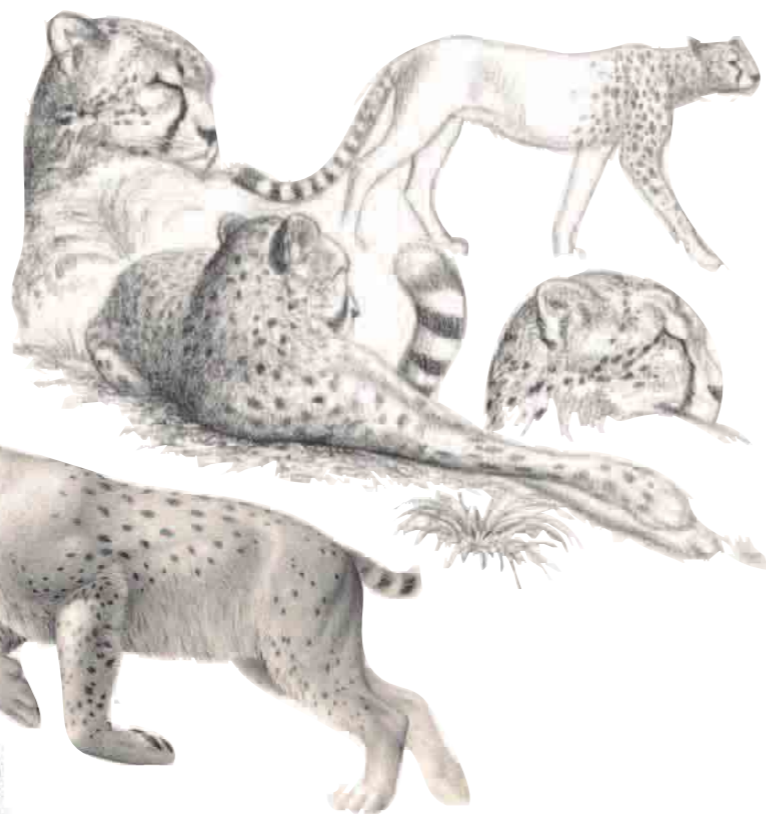
Aocs animals ens atrauen i capten tant la nostra atenció com els felins. Primer per la seva bellesa, però també per la seva força i poder depredador, que ens provoca admiració... i alhora temor, ja que els nostres avantpassats en van ser les preses durant molts mil·lennis. Els fèlids (felins) són una família de mamífers carnívors que evidencien el seu poder adaptatiu amb una gran diversitat de mides, capacitats, àmplia distribució geogràfica, etc. Van aparèixer a Euràsia durant l'Oligocè i la màxima expansió i diversitat la van adquirir en el Pliocè. Actualment hi ha unes 40 espècies, però a Europa, a part del gat domèstic, ja només hi trobem el gat salvatge i el linx.

Tots són depredadors i, entre altres característiques, tenen unes mandíbules formidables, sentits aguts i molta agilitat. Resulta

molt didàctic observar en cada espècie la relació entre la seva presa habitual i les adaptacions específiques que presenta: el gat caça petits rosegadors i és de mida reduïda, lleuger i elàstic, i té una oïda finíssima. El lleó, en canvi, és enorme, fort i pesant, i és l'únic felí que viu en grup, fet que li permet abatre temibles búfals de més de mitja tona de pes.

El Zoo ens permet contemplar detingudament diverses espècies de felins de les més emblemàtiques, però són molt dormilegues i haurem de coincidir amb el seu moment d'activitat. En observar-los, comproveu el que caracteritza cada espècie: la constitució esvelta i atlètica del guepard que contrasta amb el cos curt i compacte del jaguar, la gran corpulència del tigre, les diferents coloracions mimètiques... i, després de tot això, contempleu-los simplement i gaudiu d'ells. 🐾

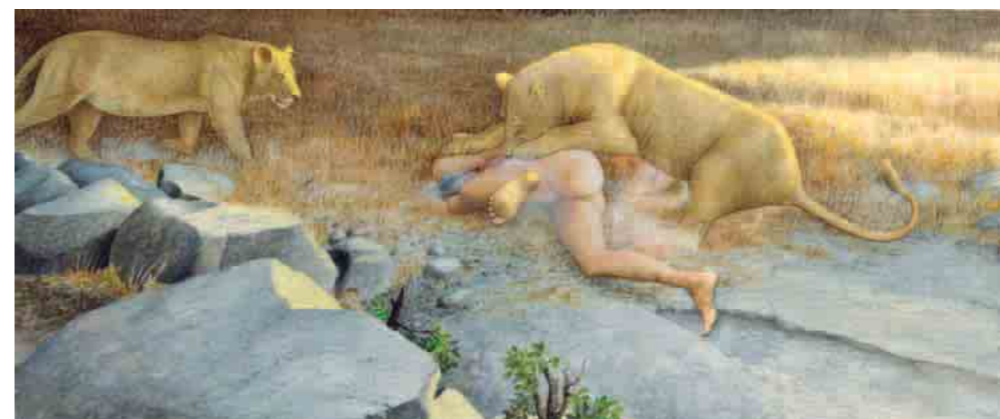
Apunts del guepard *Acinonyx jubatus* realitzats al Zoo de Barcelona. Els felins dediquen molt de temps al descans, més encara si estan en captivitat i no han de caçar per menjar, així que cal tenir una mica de paciència. Llapis de grafit.

Reconstrucció d'un "dents de sabre" *Homotherium latidens* caçant un ancestre de la daina europea fa 800.000 anys. Les restes esquelètiques trobades ens permeten deduir-ne les peculiars característiques anatòmiques. Llapis de grafit.

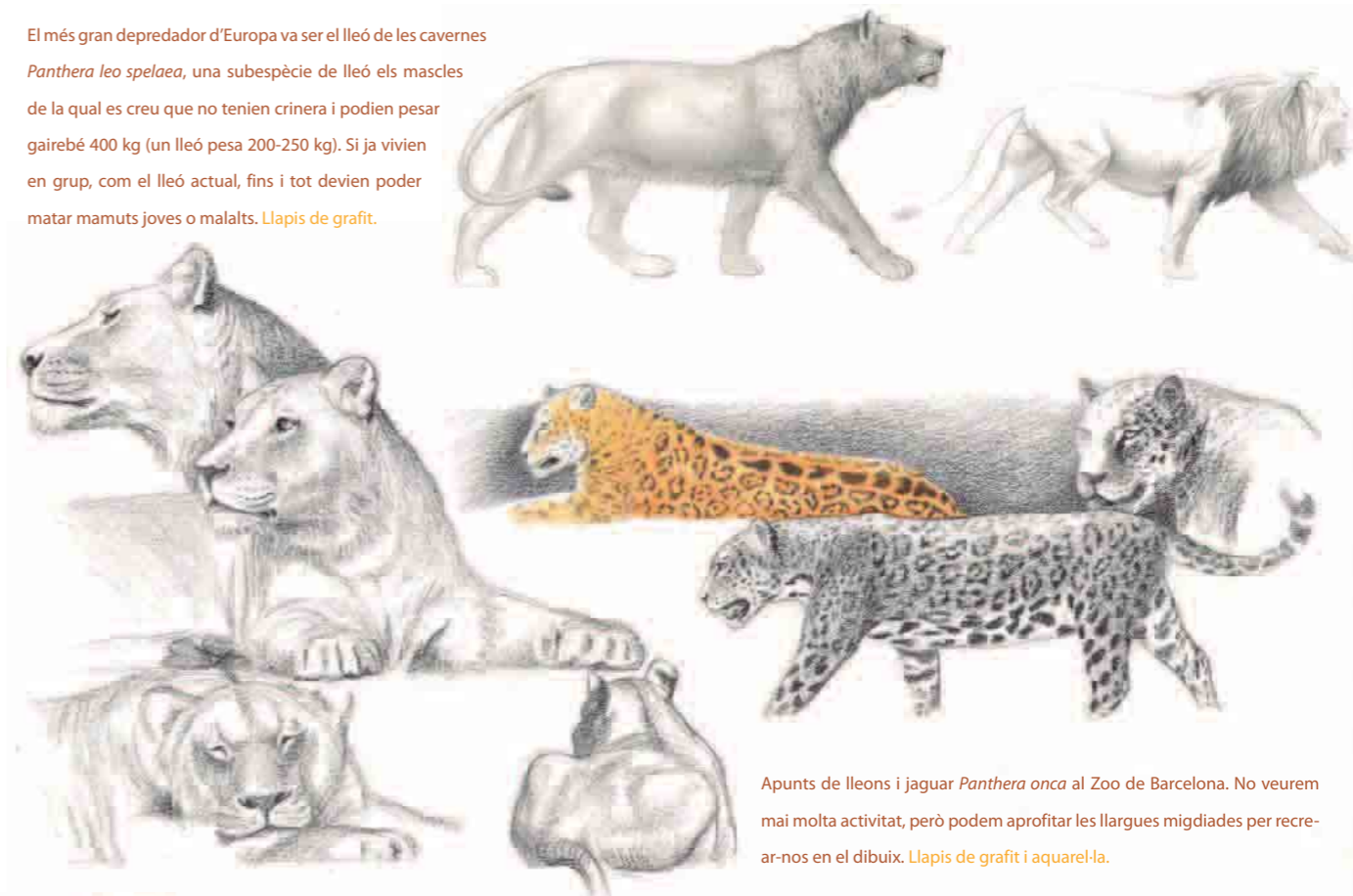

El nostre bell i enigmàtic linx ibèric *Lynx pardinus* és força més gran que un gat. El seu hàbitat és el bosc i matollar mediterrani, i està especialitzat a caçar conills. És el felí més amenaçat del món, degut a la nostra estupidesa (fa 50 anys n'hi havia 5.000 i ara tan sols en queden 300). Tinta.

Escena que recrea l'atac d'unes lleones *Panthera leo* a un jove homínid solitari. Durant el Pleistocè, els primers homínids d'Europa eren presa de grans felins com els lleopards, jaguars, dents de sabre i lleons. Aquarel·la.

El més gran depredador d'Europa va ser el lleó de les caveres *Panthera leo spelaea*, una subespècie de lleó els mascles de la qual es creu que no tenien crinera i podien pesar gairebé 400 kg (un lleó pesa 200-250 kg). Si ja vivien en grup, com el lleó actual, fins i tot devien poder matar mamuts joves o malalts. Llapis de grafit.

Apunts de lleons i jaguar *Panthera onca* al Zoo de Barcelona. No veurem mai molta activitat, però podem aprofitar les llargues migdiades per recrear-nos en el dibuix. Llapis de grafit i aquarel·la.

En canvi, és fàcil observar els elegants moviments dels gats domèstics *Felis silvestris catus*, la seva insistent curiositat i l'habilitat depredadora que demostren. Un gat domèstic ens ofereix l'oportunitat d'acostar-nos realment al món dels felins. Llapis de grafit.

El gat salvatge *Felis silvestris* és un petit felí que s'alimenta de conills, micromamífers, aus i rèptils. D'una de les varietats asiàtiques procedeixen els gats domèstics, l'origen dels quals es remunta uns 10.000 anys enrere. Tinta.

LA FAMÍLIA AL PODER!

Nou SEAT Altea XL Connection

Motor Common Rail • 6 airbags • ESP • Llantes d'aliatge de 16" • Climatitzador bizona • Ràdio CD/MP3 • Bluetooth® • Ordinador de bord • Control de velocitat de creuer • Volant multifunció • Connexió USB + Aux-in • Fars antiboira amb funció cornering

És ben sabut per tothom que, als monstres, els encanta anar al zoo. Hi ha qui diu que és perquè el zoo els ofereix l'espai i l'ambient adequats per desenvolupar el seu instint voraç de... fer el mico. El mateix passa a l'interior del SEAT Altea XL, on els petits monstres es troben com el peix a l'aigua. I és que amb tot l'equipament del Nou SEAT Altea XL tenir un monstre es converteix en una tasca monstruosament fàcil.

SEAT. PATROCINADOR OFICIAL DEL ZOO.

www.unahistoriaxl.es

Alliberament de ximpanzés al Congo

Fita històrica en la tasca de l'Institut Jane Goodall

Fa 20 anys la doctora Jane Goodall va fundar el Centre de Rehabilitació de Ximpanzés de Tchimpounga (CRCT), a la República del Congo, per rescatar i recuperar les cries òrfenes de ximpanzés que són víctimes de la caça furtiva i el tràfic d'animals.

Avui dia, molts dels 156 exemplars residents al CRCT són adults que necessiten expandir els seus horitzons més enllà dels límits de les instal·lacions del centre i poder explorar i conèixer per si sols noves realitats. Després d'anys d'una dura feina de preparació, l'IJG ha anunciat oficialment l'alliberament d'un grup de ximpanzés a la selva de Tchindzoulou, una zona protegida de la Reserva Natural de Tchimpounga. Els primers animals alliberats han estat sis femelles rehabilitades a Tchimpounga, que van ser traslladades a una de les illes de la Reserva, unes 100 hectàrees de bosc tropical. Gràcies a la tasca

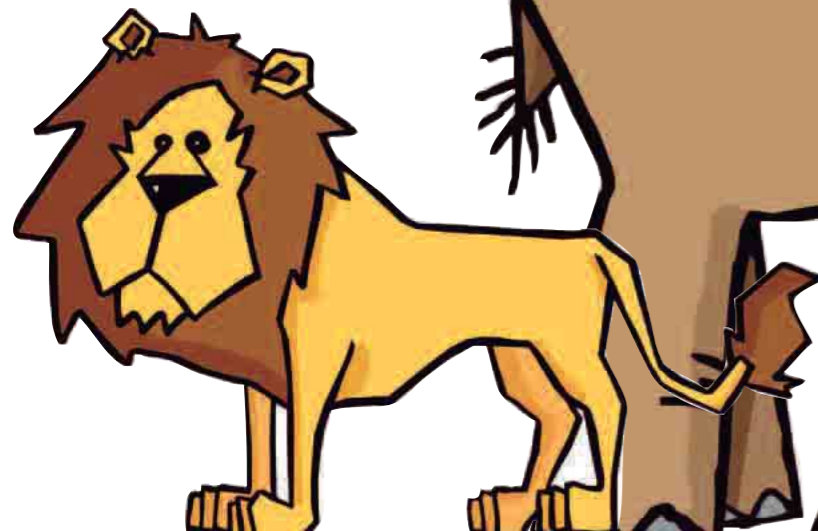
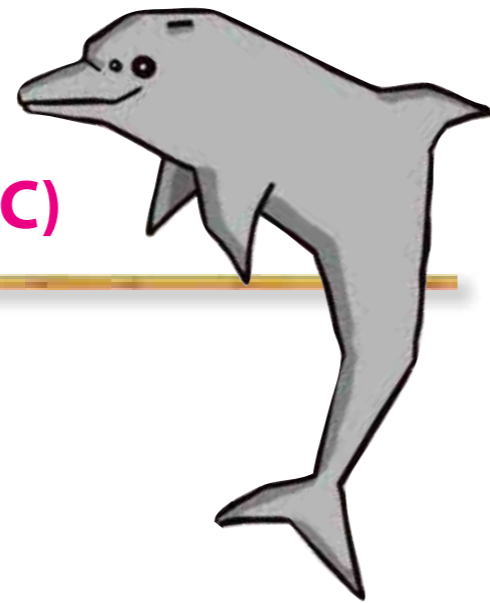
professional de l'equip de l'IJG Congo, supervisat per la seva directora, la veterinària gallega Rebeca Atencia, el trasllat i alliberament es van fer sense que sorgís cap problema, i a hores d'ara el procés d'adaptació segueix endavant, controlat sobre el terreny per un equip d'experts. La previsió dels responsables del CRCT és traslladar-hi més ximpanzés en el futur.

A la pàgina web www.janegoodall.es hi trobareu un emotiu vídeo de tot el procés d'alliberament. L'equip de l'IJG vol agrair profundament a tots els socis i donants la seva col·laboració i ajuda per poder convertir aquest somni en realitat. 🐾

Amb el suport de...

Patrocinadors programa de recerca i conservació (PRIC)

Amb el suport de...

Patrocinadors B:SM

Col·laboradors

Adoptants

TIBIDABO

Telèfon 010. Establiment: 0,47 €. Cost/min: 0,06 €. Tarifats per segons. IVA inclòs.

**“Això
s’ha de
repetir”**

**TOTS
SOM
NENS**

tibidabo.cat
facebook.com/ParcTibidabo
twitter.com/parctibidabo
telèfon: 010 (24h)

Ajuntament de
Barcelona

